

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENEK

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate,
Sarajevo št. 7563
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Slovensko ljudstvo se je zbralo okrog križa

60.000 katoliških Slovencev je manifestiralo na proslavi
1900 letnice Odrešenja in biserne maše nadškofa Jegliča

Toliko otrok slovenskega rodu še nikoli ob nobeni priliki ni bilo zbranih na enem prostoru kakor jih je bilo preteklo nedeljo na stadionu v Ljubljani. Tisti trenutki, ki so iztekli tega dne na števili vekov, so bili obenem najslavesnejši v naši zgodovini.

Če vpoštevamo, kako majhni smo, smemo s ponosom reči, da je malokateri krščanski narod tako mogočno proslavil spomin na oni največji dogodek v življenju človeštva, ko se je z odrešenjem na lezu križa začela nova doba, kakor so ga proslavili Slovenci. Če je tridesetega julija prišel kdo na stadion samo kot hladen opazovalec, je že prve hipe moral onemeti pred nepremagljivo silo ritisa, ki je izhajal iz tega ljudskega morja: da je namreč slovenski narod, da je njegova vera v božji Kristusov nauk trdnjaka od skale in da je ni sile na svetu, ki bi jo mogla omajati. Od časov, ko so bili krščeni in sprejeti v krog kulturnih narodov naši očeti, ni bilo nobene tako ogromne manifestacije krščanstva med Slovenci: bila je prava veroizpoved vsega našega naroda, kakor je doslej še nismo doživeli take ne po obsegu ne po sili prepričanja in nardušanja, ki ni bilo organizirano in prirejeno, ampak naraven, pristen in zato vse prejemajoč izraz plemenite krščanske duše slovenskega ljudstva.

Zbran okoli slavnega Kristusovega križa, na katerem se je v najhujših mukah do smrti žrtvoval za človeški rod Izveličar, da nam zasluži vstajenje iz grobov in večno življenje, dostojno po božji podobi ustvarjenega človeka, je slovenski rod vnoči pokazal, da hoče tudi v najtežavnejših razmerah vztrajati v katoliški veri po zgledu svojih očetov. In v njegovi sredi kot njegov najgorečnejši duhovnik in najvrednejši predstavnik je temu križu, znamenju našega odrešenja in dušnega izveličanja, zopet posvetil svoje ljubljene duhovne otroke sivolasi biseromašnik Jeglič. V njem smo ta slovenski trenutek bolj kot kdaj videli sebe, ves naš rod, za katerega se je žrtvoval vse življenje; smo videli pravzaprav našega pastirja, voditelja in reprezentanta; onega, ki ga je Bog od vseh izbral, da je v imenu slovenskega naroda opravil najsvetejšo daritev na praznik tisočletnice Odrešenja.

Koliko so žrtvovali naši ljudje, da so mogli sami doživeti ta redki dogodek, ki smo ga praznovali o času, ko je doma največ dela, ko je borba za vsakdanji kruh tako trda, ko ga tolikim kljub najpridnejšemu delu primanjkuje in je beda vsakdanji gost v tolikih domovih! Tisoči in tisoči so si, kar so za ta dan izdali, naravnost od ust odrgali. Po šest ur so nekateri peš prehodili do najbližje postaje, mnogi so celo noč prečuli, ne starčkom ne otrokom ni bil noben trud preveč, da so mogli na ta veliki praznik priti do svojih zvestob do največje svetlinje slovenskega naroda: vere v Boga, v katoliško cerkev in v resnice krščanstva. In kdor je to ogromno množico gledal, ga ni vsega prezešla samo globoka vernost, požrtvovalnost in visoki idealizem tega ljudstva, ampak tudi njegova brezprimerna disciplina, njegova velika kultura in lepa nprav: res, slovensko kmetsko in delavsko ljudstvo se sme pred vsem svetom ponašati s svojo versko in narodno zavednostjo in s svojo res krščansko omiko, s svojo npravstveno in estetično kulturo! En sam pogled po stadionu v nedeljo in utihniti bi bil moral vsak, kdor mogoče našega ljudstva v njegovi notranji lepoti, v njegovih srčnih globinah in zunanji oliki do danes še ni poznal in ceniti znal.

In še nekaj. Ali ni tvojega očesa na prazničnem prostoru tega dne najbolj razveselila mla-

dina? Slovenska, v žoli krščanske kulture vzgojena mladina, od nežnih otrok do odraslih mladeničev in mladenk, ki jim je globoka katoliška zvestoba, neomajna zvestoba krščanskim načelom in slovenskim npravstvenim tradicijam sijala iz oči v svetem in neugasnem ognju. To je najzlahnejši sad truda vseh naših delavcev, oračev in sejalcev na njivi slovenske verske in npravstvene kulture od Slomilke do Jegliča; ta mladina nosi njihove ideje naprej na poti do popolne zmage v vseh sredi v eni najbolj kritičnih dob človeške zgodovine; ta mladina pomeni najglobljo zahvalo naroda svojim prosvetljevalcem, najlepše zadoščenje in porok, da bo njihova zaveza dozorela v mogočno klasje, da bo slovenski narod tudi vse prihodnje veke ostal zvest Bogu, krščanski veri in sebi.

★

Tesne so in zgolj stvarni miselnosti največkrat nedoumljive srčne in duhovne vezi, ki spajajo slovenski narod s katoliško cerkvijo in vedno se je dosedaj izkazalo v zgodovini, da je vez med življenjem našega naroda in katoliškim prepričanjem ter krščansko veroizpovedjo zelo podobna vezi med človeškim telesom in dušo. Če človeško telo trpi, išče tolažbe v duhu, tako je slovenski narod vedno iskal tolažbe v katoliški veri in se vedno zatekal pod varstvo katoliške cerkve. S katoliško cerkvijo je slovenski narod delil radostne in vesele dni, delil pa je z njo tudi bridke in težke čase. Kadarkoli je bil slovenski narod srečen in je samozvestno gledal v bodočnost, vedno je odločno izpovedoval svoje katoliško prepričanje, in kadar je zopet trpel, vedno se je oklepal večno trdne Petrove skale.

Nedeljska manifestacija na Stadionu je bila izraz vseh čustev slovenskega naroda. Bolj kakor kdaj prej, preživlja slovenski narod težke ure svojega življenja. Iz vseh strani, na vseh poljih ograjajo njegovo življenje vse mogoče nevarnosti. Beseda »križa« se je vtisnila v slovar slehernega našega človeka in morda ni Slovenca, ki ne bi vsaj od daleč občutil posledice, velikih, naš narod obkrožajočih svetovnih dogodkov. Slovenski narod doživlja hude trenutke, trpi gospodarsko pomanjkanje, med naš narod prihajajo krivi apostoli, ki mu ponujajo lažne rešitve, pa prihajajo zopet pridigarji nestrpnega sovraštva do drugih narodov in tudi pridigarji sovraštva med posameznimi plastmi lastnega naroda. Prihajajo dvomljivci, prihajajo zastupjalci osnovne narodne volje do življenja, vendar pa do bistva narodov ne morejo, še manj do njegove duše. Narod zre kljub bridkim uram, kljub vsem hudim preizkušnjam in egiptovskim nadlogam za zaupanjem v bodočnost, zakaj zaveda se, da je z njim Bog in da je z njim edina ozna-njevalka večnih resnic na svetu, sveta katoliška cerkev.

Iz bridkosti nad težkimi dnevi in iz radosti in zaupanja v božjo pomoč se je iz prsi in iz src vsega naroda porodila nedeljska manifestacija. Nepopačen, neoskrunjen je ostal naš narodni ideal, ki se pričinja s samozavestjo vsakega posamez-

nega vernega Slovence, ki ima krepko oporo v katoliškem prepričanju, v katoliški cerkvi in ki ga venča neomajno zaupanje v previdnost božjih odločitev.

Isti zdravi naravni in od Boga slovenskemu narodu dani čut zaupanja v božjo pomoč in v odločitve Boga, pa je dal slovenskemu narodu tudi zavest dolžne hvaležnosti. Ves slovenski narod je v nedeljo izkazal hvaležnost Bogu Odrešeniku za neskončno žrtve, ki jo je dal za človeštvo pred 1900 leti na križu. Kakor hvaležnost Bogu, pa je slovenski narod vedno izkazoval hvaležnost tudi od Boga njemu poslanih apostolov in vidcev. S hvaležnostjo Bogu Odrešeniku je slovenski narod na nedeljski manifestaciji izkazal tudi hvaležnost prvemu njegovemu apostolu med Slovenci v zadnjih desetletjih, biseromašniku dr. Jegliču.

Visoko so se dvigala v nedeljo srca vsega slovenskega naroda v zahvalni pesmi Bogu za podeljeno milost večnih resnic, in ga hvalila za vse dobrote, izkazane mu od sedaj, hvalila ga pa tudi za dobroto, da mu je v zadnjih desetletjih poslal za verskega in duhovnega voditelja, sedanjega biseromašnika nadškofa dr. A. B. Jegliča, ki je s

svojo močno dušo, s svojo očetovsko besedo in s svojim delom, nad katerim je bil vedno božji blagoslov, obvaroval slovenski narod v njegovem od Boga danem naravnem duhovnem zdravju ter ga vedno vodil, da je mogel črpati moč za nadaljni svoj obstoj iz večnega vira božjih resnic.

Dvojna je bila nedeljska manifestacija: bila je prvič notranja manifestacija, pri kateri je sklepal svoje roke ves dvamilijonski slovenski narod in prosil Boga, naj ga varuje pred vsemi sovražniki njegovega življenja in njegove vesti; drugič pa je bila to zunanja manifestacija na Stadionu izražena v pričo predstavnikov jugoslovanske cerkvene hierarhije, v pričo biseromašnika, nadškofa dr. Jegliča, v pričo predstavnikov oblasti, in ki se je je udeležilo 60.000 zavednih Slovencev. Ta manifestacija je bila ena sam, od sedaj v taki veličini še nikoli doživet izraz Slovencev, da hočejo ostati zvesti Bogu in njegovi katoliški cerkvi, neomajno utrjeni v katoliškem prepričanju in da hočejo varovati tudi sebe kot narod, ki mu je Bog podelil eno najlepših svojih zemelj, enega najlepših jezikov in ki mu od časa do časa tudi pošlje tako velike moke, kakor je biseromašnik, nadškof dr. Jeglič.

Množice se zbirajo

Prav zanimivo je bilo davi pred kolodvorom. Dočim vidimo druge nedelje, kako ljudje hite le proti kolodvoru ter se odpravljajo iz mesta, smo v nedeljo opazovali prav nasproten pojav, kako so ljudje le venomer v novih in novih trumah hiteli iz kolodvorskega poslopja kakor čebelnice iz panja.

Posebno topel in iskren izraz so dali Ljubljani verniki iz lavantinske škofije, ki so se pozno ponoči pripeljali z vlaki na glavni kolodvor ter se v gostih trumah vsuli na ljubljanske ulice. A vse njihovo zadržanje je bilo resno in dostojanstveno, kajti zavedali so se, da niso prišli v Ljubljano demastriat, temveč manifestirat svoje globoko versko prepričanje in hvaležnost Bogu, ki je pred 1900 leti dal svetu Odrešenje. Manifestirat pa so prišli tudi svojo neomajno vdanost nadškofu dr. Jegliču, ki sicer ni bil njihov dušni nadpastir, pač pa je kot splošno priznani in priljubljeni duhovni verski vodja slovenskega naroda vzbujal tudi njihovo versko zavest in ki sedaj živi v njihovi škofiji. Mirno in molče, čeprav ne v organiziranem sprevodu, se je lila ta reka vernih ljudi skozi vse mesto daleč na Rakovnik. Bili so vmes čvrsti fantje in moške, pa tudi starčki in stare ženske, ki niso hoteli zamuditi lepe prilike videti še enkrat svojega dobrega nadškofa. Nekateri so se pod težo visokih let trudno opirali na palice, vsi pa so bili vedri in bodri in z obraza jim je sijala velika samozavest. Ob tej samozvesti, ob tem dostojanstvu, ob tej resnobi se je onemogo razbila objest nočnih pobalnov, ki so se hoteli norčevati iz teh skromnih, preprostih kmečkih ljudi in jih izzivati. S svojim molkom, s svojo resnobo so verniki pokazali, da imajo mnogo več srčne kulture kakor marsikateri uglašeni mestni kavalir, ki ima besedo »kultura«, »inteligencia« in »bonton« zmerom na

jeziku. Pokazali so, da njihova verska zavest ni fraza, marveč tako čist in svetel idealizem, da mora ob njem v sramu obmolkniti vsaka prezirljiva in norčava beseda mestnih pobalnov.

Na Rakovniku so ti verni ljudje — okoli 4000 jih je bilo — prenočili. Mnogo pa jih je bilo med njimi, ki so v pobožni molitvi prebledeli do zgodnjega jutra. Vsi skupaj pa so zjutraj prisostvovali službi božji, ki jo je daroval škof dr. Tomažič.

Ljubljana se drami

Že v zgodnjih jutranjih urah se je začelo nekje v osrčju Ljubljane gibati in dramiti življenje kakor v mravljišču, v katerega mehko in toplo prodirajo prvi sončni žarki. In Ljubljana si je pomela oči, pogledala okoli sebe, prisluhnila klicu, ki je skrivnostno pozvaljal odnekod daleč — odondod, kjer se je sredi ogromne prostornine Stadiona pomenljivo vzpenjal proti nebu mogočen križ, simbol Kristusovega trpljenja in našega Odrešenja — ter zadihala v svetlem, prazničnem razpoloženju. To praznično razpoloženje se je stopnjevalo z vsako minuto in se slednjič prelilo v en sam veličasten slavošpev, v en sam triumf katoliške misli ter udanosti in zvestobe naroda do svojega duhovnega nadpastirja.

Le malo je bilo po mestu hiš, raz katere niso vihrale zastave in poveljevalce slavnosti dneva. Nekateri trgovci so okusno preuredili svoje izlozbe in lepo okrasili sliko sivolasega jubilanta. Mnoga okna so bila vsa v zelenju in cvetju. Tako je tudi Ljubljana dostojno manifestirala svoje versko prepričanje in ljubezen do njega, katerega biseromašmo smo praznovali skupaj s proslavo 1900-letnice Odrešenja.

Peš, na kolesih, vozovih in avtobusih

Okrog sedmih zjutraj se je začelo od kolodvora proti Stadionu pravo preseljevanje narodov. Vsak vlak je pripeljal z dežele nove množice romarjev, ki so se nato kakor ogromna reka pomikale po Tyrševi (Dunajski) cesti na Stadion. Pa tudi po drugih mestnih ulicah je bilo vse živo. Skozi mesto so se pomikali lepo okrašeni vozovi z romarji, ki so prihajali iz bližnje in daljne ljub. okolice. Zelo veliko je bilo na teh vozovih narodnih noš. Toliko narodnih noš sploh še nismo videli v Ljubljani, kakor jih je bilo zbranih danes. Od vsepovsod so hoteli vozovi, po Tržaški cesti so prihajali z Notranjskega, od Horjula, iz Polhovega grada, z Dobrove, iz Brezovice, daleč tam iz

Ogromne množice na Stadionu. V sredi: Pogled s strehe nad vhodom proti oltarju v trenutku, ko zapuščajo cerkveni knezi Stadion. — Na desni in levi strani množice, razvrščene po dekanijah.

barjanskih vasi, po Izanski cesti so se pripeljali na 5 vozov, vsi v cvetju in zelenju, naši Izanci, skozi mesto so dalje hiteli s svojo godbo D. M. Poljci, verniki iz Most iz Stepanje vasi, iz So- strega jih je poln avtobus pripeljal Magister, ve- liko pa jih je odšlo razen tega na kolesih, ki se jih je danes zbralo v Ljubljano najmanj 10.000 z vseh strani dežele. Kamniški okraj ter ljublan- ska okolica so sploh prišli v Ljubljano na kolesih ter na vozovih. Dunajska cesta od Jezice sem je bila od prvih jutranjih ur pa tja do desetih, ko se je v Stadionu začela sv. maša, kakor neskončna reka. Že ob pol sedmih so se vračali iz Ljubljane v predmestja in na Jezico v gostilniške hleve prazni vozovi, ki so v mesto pripeljali na desetine in desetine Gorenjcev. Tudi v Stadionu samem je postalo živahno že ob petih zjutraj. Vso noč so razsvetljevale ogromni prostor v Stadionu velike obločnice. Od šestih dalje so bili pri vseh vhodih pripravljeni reditelji; prav tedaj so prišli tudi sa- maritani in samaritanke Rdečega križa, zdravniki z vsemi potrebnimi obvezilnimi snovmi. V dnu Stadionu so delavci uravnavali še zadnje ograje, zabijali količke, ovijali late z venci, iz mesta so začeli prinašati zastave, ki so jih razpostavljali ob oltarju, z mrzlično naglico so vozili dobavitelji z avtomobili in vozovi jedila in pijače v lesene pa- viljone, kjer naj bi se okrepčevale tisočere mno- žice.

Zgodaj zjutraj je morala nastopiti tudi pro- metna policija, ki je zlasti na Tyrševi cesti imela ogromnega dela. Od glavne pošte do Stadionu je po sredini ceste stala dolga veriga stražnikov, dobrih deset korakov vsakebi drug od drugega, ki so vsi imeli izredno mučno delo z uravnavanjem silno stopnjevanega prometa, ki se je razvil po cesti zlasti od osmih dalje. V obe smeri so hiteli

avtomobili, avtobusi, po obeh straneh ceste pa so iz mesta na Stadion hiteli ljudje v eni sami nepretrgani strugi živih teles.

Pred Stadionom se je vsa ta množica vse bolj zgoščevala, se prelivala, odtakala skozi velikan- ska vrata v areno Stadionu, na ono stran na igri- šče Primorja, kjer so se v dolge vrste uredile narodne noše v vsej pestrosti in živahnosti, kole- sarji v topničarsko vojašnico, kjer so shranili ko- lesa, se potem prosti vračali nazaj. Bilo je to gi- banje, ki ga prostor okrog Stadionu nikdar od- obstoja sem še ni bil doživel. Kakor bolj se je bližala ura, ko je imel priti v Stadion k sveti da- ritvi visoki biseromašnik, toliko bolj so naraščale množice po cestah. Skoraj se je klub vsej paz- livosti in marljivemu delu rediteljev in stražni- kov zgodila vsa cesta s hodniki vred. Z največ- jim naporom so zmagovali ti ljudje svoje delo. Ob vsej dolgi cesti od kolodvora do Stadionu je pričakovala v nestrpnem razpoloženju visokega nad- škofa tisočera množica ljudstva. Okrog Stadionu so ljudje poiskali v svoji iznajdljivosti vsa pro- sta visoka mesta, zlezli so na strehe, zlasti nova železniška kolonija je zažvela, mladina se je spravi- la na drevesa, — na tleh in v zraku je vse mrgo- lelo, pričakovalo, hrepelo.

Vreme je najlepše obetalo, sonce je prijetno gredo, po cestah so poskropili prah, ježešne me- karice so na vse zgodaj odhiteli v mesto in se urno vračale, da bi tudi one mogle prisostvovati lepi slovesnosti v Stadionu. Z Gorenjskega so pri- hajale nove množice, reka s kolodvora ni poje- njala, celo naraščala je, pol Ljubljane se je selilo proti Stadionu, kakor lepi šopki so se videle med množico skupine narodnih noš, okrašeni kolesarji, konjeniki, z zelenjem okrašeni vozovi.

Na Stadionu

Stadion je bil ta dan živo razgiban kakor morje. Vanj so se že mnogo pred napovedanim časom, ob zgodnjih jutranjih urah, pretakale široke reke ljudske množice iz vseh krajev slo- venske zemlje. Fantje, ki so imeli kontrolno službo pri glavnem in dveh stranskih vhodih, so komaj zmagovali svoje naporno delo. Naval je bil zlasti okoli 9 takšen, da ga enakega še nismo videli v Ljubljani ob največjih prire- ditvah zadnjih let. Stadion sam s svojo ogromno prostornino nudi veličastno aliko in smo Slo- venci lahko ponosni nanj, saj je to eden naj- večjih Stadionov v srednji Evropi. Nekaj deset- tisoč ljudi se v njem kar izgubi in izgleda vsa ta številna truma na prvi pogled kot neznatna peščica. V nedeljo so reke človeških teles napol- nile njegov prostor tako, da je le v zadnjem srednjem delu Stadionu ostala tretjina celotne prostornine prazna, vse drugo pa je bilo goste natrpano z ljudmi. Zlasti na levem bregu Sta- dionu je bila gneča takšna, da bi se le z napo- rom vseh sil mogel preriti skozi.

Okoli 10, ko je bil Stadion že do dobre po- lovice natrpan z ljudmi, so prišle vanj prve skupine narodnih noš. Bilo jih je več ko 100 parov in so se postavile vzdolž od vhoda v Sta- dion do oltarja v špalir. Sredi njih so uvrstili v špalir še čez 120 zastav Marijinih družb, ki so za narodnimi nošami prišle v Stadion. Skozi ta pisanj špalir so kmalu nato prikorakale še druge skupine narodnih noš, ki so napolnile ves prostor na levi in desni strani oltarja. Vseh narodnih noš — skupaj z onimi, ki so stale v špalirju — je bilo nad 2000. Ves sijaj kongresa narodnih noš, ki je bil lani, mora pred tem šte- vilom zatemniti. Križarčki, v svojih paradnih oblekah in s praporčki svojega reda, sestre sv. Klare s svojimi malimi drogovi, na katerih so viseli lepi simbolični venčki, in deklice Mari- nega vrta, so se postavili tik pred oltar in je bil pogled nanje tako ljubeč in blagodejen, kakor na rožnate gredice. Vseh križarčkov, klaric in deklice Marijinega vrta je bilo okoli tri sto.

Na levi strani oltarja so se utorile godbe in sicer godba »Zarjač, z Viča, Tržiča, D. M. v Polja, iz Sveti pri Medvodah in Mengša, širok prostor na srednjem levem bregu pa je bil določen za pevske zборе, ki so ga kmalu na- polnili do zadnjega kotička.

Castni gostje pri proslavi

Na vsaki strani oltarja sta bili postavljeni dva tribuni za častne goste, na desni strani za došle škofo in infulate, na levi za predstavnike oblasti. Za predstavnika Nj. Vel. kralja Aleksandra je bila častna lopa na desni strani niže oltarja, za za- stopnike vlade pa častna lopa na levi strani. Tako izpred oltarja kakor tudi s tribun in iz čast- no slovesnost in so mogli odlični gostje z naj- ugodnejših točk zasledovati potek slavnosti in opazovati globoko versko navdušenje ljudstva ter vso prisrčno vdanost, ki jo je naše ljudstvo izka- zovalo katoličkim nadpastirjem, zlasti pa ljublje- nemu biseromašnemu jubilaru nadškofu dr. An- tonu B. Jegliču.

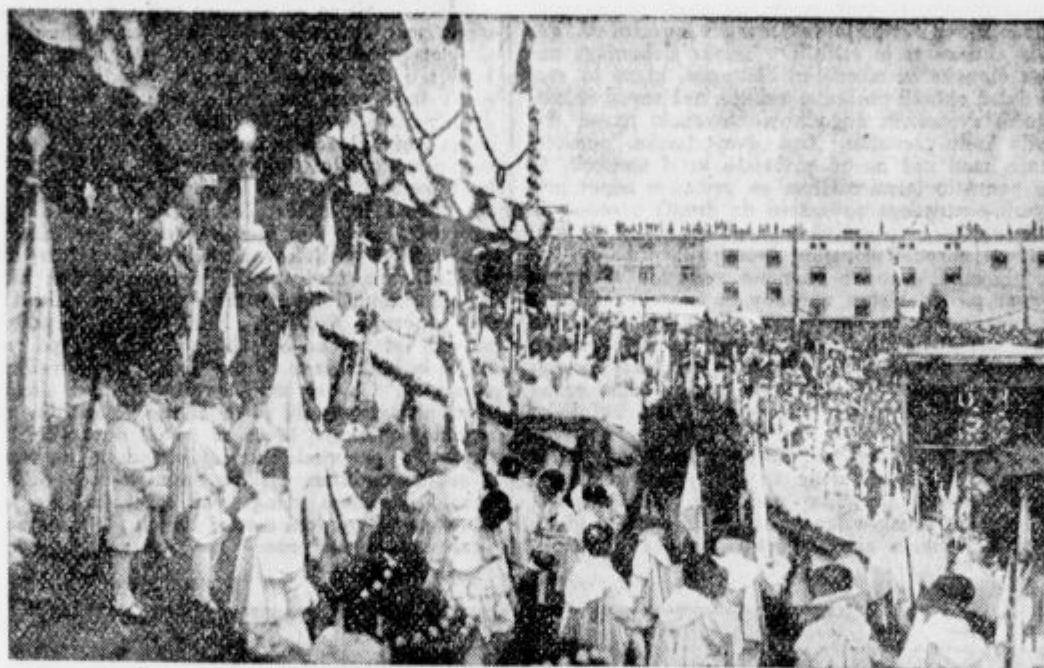
Malo pred pričetkom slavnosti in pred pri- hodom škofov so zasedli častna mesta: zastopnik Nj. Vel. kralja in kraljice adjutant major Franc Stropnik, člani vlade ministri: dr. Srkulj, Matica, Ivan Pucelj in dr. Kramer, dalje ban dr. Maru- šič in podban dr. Otmar Pirkmajer, rektor uni- verzit prelat dr. Matija Slavič, zast. mest. župana in mestne občine podžupan prof. Evgen Jarc, di- rektor žel. direkcije Čugmus, mestni poveljnik general Popović, topničarski general Pekić s so- progo in hčerka, poveljnik topničarskega polka polkovnik Jovanović. Na častni tribuni so bili tudi zastopniki drugih držav, tako češkoslovaški kon- zul ing. Sevrčik, francoski konzul Neuville in za- stopnik italijanskega konzulata.

Z jubilarom so prišli v sprejeto in nato za- vzele častna mesta na tribuni tudi vsi v Ljubljano došli jugoslovanski škofo, tako zagrebški nadškof dr. Anton Bauer, belgajski nadškof Ivan Rafael Rodič, uniatski škof Dionizije Njardij iz Križe- vev, ki je med ljudstvom vzbujal posebno pozor- nost, ker je imel mesto mitre, kakor jo nosijo naši rimskokatoliški škofo, na glavi po grško- katoliškem običaju krono, dalje mostarski škof

Alojzije Mišič, šibeniški škof dr. Jerolim Mileta, splitski škof dr. Kvirin Klement Bonetlačić, du- brovniški škof dr. Josip Marija Carevič, krški škof dr. Josip Srebrnič, skopljski škof dr. Jan- nez Gnidovec, mariborski škof dr. Ivan Toma- žič in ljubljanski škof dr. Gregorij Rožman.

Med infulati so se udeležili slovesnosti na tri- buni, deloma pa pred oltarjem: stiški opat pater Avguštin Kastelec, rajhenburski opat p. Placid Epalle, novomeški prošt Karl Cerin, konjiški arhi- dijakon Franc Tovornik, celjski opat Peter Jurak, ptujski prošt dr. Ivan Zagar, dalje so bili navzočni generalni asistenti Jezusove družbe p. Anton Pre- šeren iz Rima, prior križevniškega reda p. Učak, provincial franciskanskega reda zagrebške pro- vince p. dr. Teofil Harapin in provincial ljublan- ske province p. dr. Gvido Rant. Dalje so bili na tribuni še don Anton Jenko, konzultor iz Bel- grada, tajnik nadškofa dr. Bauerja dr. Stepinac, ravnatelj ljubljanskih škofijskih pisarn Jagodic in drugi odlični gostje. Nadškofu jubilaru v naj- bližji asistenci sta bila kanonika stolni župnik g. dr. Klinar in dr. Opeka. Drugi stolni župnik je bil zbran pred oltarjem, med temi tudi maribor- ska kanonika Franc Časl in dr. Franc Cukala. Senjsko škofijo je zastopal kanonik Bujan iz Bribira.

Med drugimi pomembnimi udeleženci ome- nimo, da so se proslave udeležili tudi zastopniki Slovencev skoraj iz vseh krajev, kjer prebivajo

Križarji in sestre Klarice ob oltarju.

Slovinci, na domačih, lastnih ali tujih tleh. Zasto- pani so bili Slovenci iz Primorja, koroški Slovenci pod vodstvom župnika Poljanca, najbolj od- daljene, a na svobodnih slovenskih tleh bivaajoče Slovence, namreč Slovence iz Slovenske Krajine je zastopal verski in narodni preporoditelj Klekl, Slovence iz Belgrada prof. Ulaša, ki je prišel obenem s tamkašnjim župnikom dr. Petličem, slovenske izseljenice v zapadni Evropi pa je zastop- pal duhovnik Oberžan. Katoliško akcijo je za- stopal poleg drugih odbornikov predsednik dr. Mi- ha Krek, ki je tudi sprejemal na tribuni častne goste. Uredništvo »Slovenca« je bilo polnoštevilno zastopano z vsemi svojimi uredniki, z glavnim ured- nikom dr. Ahčinom in urednikom-seniorjem Terseglavom načelu. Zastopani so bili na pro- slavi tudi drugi večji dnevniki v državi, zlasti iz Belgrada in Ljubljane. Nekateri poročevalci so prišli nalašč za to proslavo v Ljubljano. Zastopan je bil tudi Centralni presbiter.

Prihod biseromašnika

Okoli tri četrti na 10 je v to živahno valo- vanje množice planil svetel glas in odjeknil od srca do srca: »Nadškof Jeglič prihaja!« Nastopi- la je slovena tišina in vsa tisočglava mno- žica je uprla oči tja, odkoder je prihajal spre- vod in sredi njega biseromašnik sam. Pevski zbori so pozdravili njegov prihod s pesnjijo, ki je veličastno odjeknila pod nebo in še bolj pod- krepla slavnostno razpoloženje: »Biseromaš- nik, bod' pozdravljen!« V sprejeto je najprej korakala duhovščina s križem na čelu, za njimi provinciali, predstojniki verskih kongregacij, zbor kanonikov, proštov, opatov in arhidia- konov z mitrami in nato najvišji cerkveni dosto- janstveniki, 12 škofov z nadškofom Jegličem v svecanem ornatu. Vsa vdanost in ljubezen zbra- ne množice do sivolasega jubilara je v tem slovesnem trenutku dobila svoj izraz v cvetju, s katerim so ga obešali od vseh strani. Počasi in dostojanstveno se je pomikal sprejeto proti oltarju. In ko je biseromašnik stopil pred oltar in sedel na stol, obrnjen proti množici, je na-

stopil trenutek, ki je bil višek vse proslave in se je tako globoko dojmil v vseh, da ga ne bodo nikoli pozabili. Kakor jata belih golobice, se je dvignilo po vsem Stadionu brezštevila plapol-ajo- čih robcev, ki so pozdravljali sivolasega ju- bilara. Tišina v tem slovesnem trenutku je bi- la tako globoka in sveta kakor pri službi božji v cerkvi. Niti enega glasu ni bilo slišati, samo srca so govorila svoje najiskrenejše besede, simbolično izraženo z mahljaji belih robcev. Te besede so bile slišne samo onim, katerih srca gorijo v neomajani ljubezni do svojega du-

Nadškof daruje biserno mašo

Govor škofa dr. Rožmana je globoko od- jeknil v dušah zbrane množice, ki je verno sle- dila njegovim prekrasnim besedam. Nato je sivo- lasi jubilar ob asistenci kanonikov dr. Opeke in dr. Klinarja daroval biserno sveto mašo. Pogled na ves Stadion je bil ob tej sveti uri du- dovito lep in svetel. Kakor živa, z najfinejšimi barvnimi niansami prepletena perzijska preproga, se je razprostiral tam. Težko bi se našla roka umetnika, ki bi mogla vse to bogastvo prelivaajočih se barv, vse to pisano morje plapolajočih ban- derov, praporjev, mlajev in zastav, vse te slikovite skupine narodnih noš, križarčkov, sestre sv. Klare, deklice Marijinega vrta in drugih ovekovečiti na platno.

Nebo, ki je bilo v začetku vsaj prireditvi na- klonjeno, se je po 12 stemnilo in med daritvijo

Viharji pozdravov odha- jajočemu jubilaru

Z govorom mariborskega škofa dr. Tomažiča je bila dopoldanska slavnost, kolikor jo je določal program, zaključena. Vso slovesnost, kakor tudi vse tri govore je prenašal ljubljanski radio, na Sta- dionu pa so bili postavljeni ojačevalni zvočniki, tako da je mogla vsa množica čuti prekrasne be- sede.

Toda ljudskega navdušenja še ni bilo konec, temveč se je stopnjevalo, ko je nadškof dr. Jeglič v spremstvu drugih škofov, cerkvenih dostojan- stvenikov in duhovščine šel med najbolj gostim špalirjem, kar si jih je mogoče misliti, po sredi Stadionu, se ljudstvo ni moglo več vzdržati in v sredi, da bi se enkrat od blizu videlo svojega si- volasega ljubljana in da bi ga čim bolj od blizu pozdravilo. Po vsem Stadionu je zopet vzvalovalo morje belih rutic in le s težavo se je ljudstvo vzdr- žalo, da ni takoj po koncu govora mariborskega škofa izbruhnilo v eno samo frenetično vzklikanje. Toda ko je nadškof dr. Jeglič že stopal po sredi Stadionu, se ljudstvo ni moglo več vzdržati in v trenutku so se oglasili viharji klicev: »Živel dr. Jeglič! Bog živi biseromašnika! Bog živi našega apostola! Bog živi našega očeta! Naj živi!« Bil je resničen izliv ljudske ljubezni, ki ga niso mogla zadržati še tako stroga navodila prirediteljev slo- vensnosti. Le s težavo so številni reditelji — sami krepki fantje — vzdržali toliko red, da so mo- gli škofo skozi gnečo. Močne verige fantovskih rok so zadržale ljudski naval, sicer bi škofo še dolgo ne mogli do izhoda.

hovnega nadpastirja, do njega, ki je vse svoje življenje posvetil narodu in domovini. Ena sama mogočna himna, njemu na čast zapeta, je bil ta tih, nemi pozdrav.

Ko je ta svojstven pozdrav, ta mogočna himna izzvenela nemo in tiho, kakor se je spo- čela, je stopil pred biseromašnika ljubljanski škof dr. Rožman in začel govoriti. Njegov go- vor, v katerem je nanizal vse polno globokih in bogatih idej, prinesemo med tednom, prav tako tudi govor zagrebškega nadškofa dr. Bau- erja in mariborskega škofa dr. Tomažiča.

av. maše so začele rositi drobne deževne kaplje, ki pa niso bogve kaj vplivale na potek proslave. Šele potem, ko so deževne kaplje postajale čedalje gostejše, so zbegale del zbrane množice, ki je pri stranskih izhodih pobegnil na prosto in iskal za- vetja pod strehami bližnjih hiš in sotorih, v ka- terih so točili razne pijače in prodajali odpadke. Vsa druga desetisočglava množica pa je vztrajala na svojih mestih in sredi plohe s pevskimi zbori prepevala pobožne cerkvene pesmi.

Ko je bila biserna maša končana, je veličastno zadonela pod nebo katoliška himna: »Povsod Bo- gas, ki so jo pod vodstvom kapelnika g. Dolinarja zborile združene župnijske godbe in jo spremljali pevski zbori s svojimi ubranimi glasovi. Tej ka- toliški himni je sledila državna himna »Bože pravde«.

Čestitke škofov Rožmana in dr. Bauerja

Po dopoldanskih slavnostih je bilo v ško- fijskem dvorcu kosilo, ki so se ga udeležili vsi cerkveni dostojanstveniki in člani pripravjal- nega odbora.

Prvi je pozdravil zbrane goste kot domačin škof dr. Rožman, ki je izrazil svoje posebno ve- selje, da se mu je ponudila prilika in čast po- zdravit svojega prednika. Škofa dr. Jegliča se je narod vedno oklepal s tako ljubeznijo, kakor jo je danes pokazal. Govornik je pozdravil tudi druge jugoslovanske škofo, ki so prihili, kljub temu da je bil vsak zaposlen, v Ljubljano, da pozdravi biseromašnika dr. Jegliča. Posebno toplo se je visoki govornik zahvalil priprav- ljalnemu odboru, ki je z veliko požrtvovalno- stjo in nesebičnostjo izvršil težko organizacijo krasno uspele proslave.

Drugi je govoril zagrebški nadškof dr. An- ton Bauer, ki je izjavjal med drugim:

»Danes se je jugoslovanski episkopat na svoje oči prepričal, kako je nadškof dr. Jeglič znal vzgojiti narod v res pravi verski zavesti in da mu je narod za to veliko delo hvalečen ter da ga smatra za svojega duhovnega vzornika, kar je pokazala tudi današnja proslava ob tako sijajni udeležbi.

Nadškof dr. Jeglič pa more biti tudi nam, jugoslovanskemu episkopatu, vzor nadpastirja v svojem delu za narod in cerkev.«

Pomembne besede nad- škofa Jegliča

Zadnji je govoril biseromašnik nadškof dr. A. B. Jeglič, očitno do solz ganjen:

»Danes sem posebno iskreno molil k Bogu prelepo hvalnico: Benedict anima mea Do- minum.«

Prvič zato, ker mi je Bog dodelil milost, da sem postal duhovnik in da sem mogel tako dolgo delati v duhovskem poklicu, ki je naj- lepši in najbolj vzvišen poklic na svetu.

Drugič sem zato klical »Benedicat anima mea Dominum«, ker mi je Bog dal doživeti dan demantne sv. maše, ko se je krog oltarja, kjer sem to mašo daroval, zbrala tako ogromna množica slovenskega naroda. Prosim Boga, da bi, kakor vse dosedaj, posebno pa še današnji dan pomagal v našem narodu utrditi versko zavest in navdušenje za duhovno in nadnaravno življenje. Prepričan sem, da bodo te ogromne množice ljudstva, ki ga tako globoko ljubim, ponesele to misel po vsej Sloveniji.

Tretjič sem klical »Benedicat anima mea Dominum«, ker sem mogel svojo demantno sv. mašo slaviti tako rekoč sredi vsega jugoslov-anskega episkopata. Jaz sem, kakor veste, pretr- gal vse vidne stike z Vami in kakor veste, niti ne pišem več pisem, nisem pa pretrgal duhov- nih vezi z Vami. Mnogo in neprestano molim za vse jugoslovanski episkopat — vsaj dvakrat na dan se posebej spominjam jugoslovanskih ško-fov — da bi bili kos težkim nalogam, ki jih imajo v delu in organizaciji verskega in du- hovnega življenja v Jugoslaviji. Nihče mi pa ne more zameriti, če se v svojih molitvah posebno spominjam ljubljanskega škofa, ker vem iz svojih izkušenj, kako težko breme nosi.

Če boste videli, da imate pri svojem delu uspehe, bo morda pri tem kak del zaslug tudi tistih molitev, ki prihajajo iz Gornjega grada.

Posebno pa se moram danes zahvaliti Ma- rijji, ker sem vse življenje čutil, da sem po Mariji to, kar sem. Vsako leto sem romal na Brezjo in na Trsat, kjer sem priporočal sebe in svojo škofijo Marijinemu varstvu. Prepričan sem, da Marija slovenskega naroda ne bo za- pustila.

Rad Vas imam, dragi škofo in dosti težke so Vaše naloge. Naj samo prošim, da bi Marija, posrednica vseh milosti, podpirala in varovala Vaše delo!

Globoko so vplivale te občutene besede biseromašnika na vse udeležence.

Popoldansko prireditev preprečil vihar

Malo pred eno popoldne, ko so se množice po mestu že razšle, je nenkrat izbruhnil vihar. Ze- lo se je, da je Bog zato toliko časa zadrževal ne- vihto, da je bila glavna svečanost dovršena. Po- poldne pa je nastopil popoln vremenski preobrat. Vila se je ploha, ki je onemogočila koncert na Stadionu. Vendar pa je na Stadionu vztrajalo še mnogo ljudi, ki so se zatekli pač k stojnicam pod streho.

Namesto koncerta na Stadionu pa je bila ob 4 popoldne krasna cerkvena slovesnost v stolnici s petjem in litanijami, enake slovesnosti pa so bile po vseh ljubljanskih cerkvah.

FOTOAPARATE
spetnih torck Zeiss-Ikon, Roden- stock, Voigtlander, Welta, Certo
t.d. t.d. t.d. tma vedno v zalogi
FOTOTRGOVINA
JUGOSLOVANSKE KNJIGARNE
v Ljubljani, Miklošičeva cesta 5

Krasota narodnih noš dvignila svečanost proslave

Ljubljana je že večkrat dosedaj doživela sem in tja kakšno revijo narodnih noš. Te revije so bile vedno prirejane tako, da so bile možne pri tem vse mogoče napake in sem in tja tudi skrunitev naših folklorističnih tradicij, naših narodnih samobitnih podedovanih šeg. Z nedeljsko versko manifestacijo v Ljubljani pa je bila združena še druga, nad vse učinkovita manifestacija, namreč manifestacija slovenskih ljudi, ki se zavedajo sebe, svoje navezanosti na zemljo, na družino in na svoje pokle. Glavni zunanji znak tega nepretrganega izročila iz roda do roda pa je slovenska narodna noša. V zadnjem času smo Slovenci rešili pozabljenja svoje narodne noše, čeprav le nekatere, predvsem krakovski in gorenjski tip — marsikaj naših narodnih umetniških zakladov, izraženih v narodni noši, pa še vedno spi v arhiviranjem gradivu, v Korytkovih albumih in čaka oživljenja.

Narodne noše so v nedeljo doživle popolno uveljavljanje in to v dvojnem oziru. Še nikdar dosedaj ni doživela Ljubljana tako ogromnega pregleda narodnih noš, niti na vseh dosedanjih proslavah, ne na raznih kongresih, pa tudi ne na lanskem kongresu narodnih noš, ki je bil tudi v Ljubljani in ki je imel značaj vseslovenskega kongresa. Lanski kongres, ki je bil dotedaj ena največjih revij narodnih noš in ki so se ga udeležile tudi češke, hrvatske in poljske narodne noše, je mogel naštetih po najbolj ugodni cenitvi do 800 narodnih noš vseh zastopanih narodnosti.

Nedeljska proslava pa je, kakor v vsakem oziru, postavila tudi lanski kongres daleč v senco in prekosila vse dosedanje prireditve po številu in po kakovosti narodnih noš. Po zmerni cenitvi moremo ugotoviti, da se je nedeljske proslave Odršenja in biserne maše udeležilo nad 2000 narodnih noš in to samo slovenskih. Saj je vsak fant ali mož, vsaka žena ali dekle v Sloveniji, ki ima narodno nošo, zadnje dni le želela, da se udeleži proslave v Ljubljani. Mnogim to ni bilo dano, nad 2000 pa se jih je le zbralo, kljub velikim stroškom, ki jo narodna noša zahteva, če hoče biti njen nosilec ali nosilka res v redu in se postaviti. Cenitev v večeršnjem »Ponedeljskem Slovence« je bila nekoliko preizkušnja, ker je upoštevala le prijavljene narodne noše, ne pa vseh tistih, ki so prišle na proslavo, pa niso bile prijavljene kot narodne noše, temveč le med drugimi udeleženci. Pogled na množico, ki je šla v nedeljo kot reka proti Stadionu, pogled na ves ogromni prostor Stadionu, poskusno in pozneje bolj natančno štetje narodnih noš pa je preseglo število 2000.

In še v enem je ta velika, dosedaj največja zbirka narodnih noš preselila vse dosedanje. Čeprav je bilo narodnih noš ogromno in dosedaj še nikdar niti oddaleč doseženo, — so bile vse narodne noše pristne ali vsaj po pristnih originalih točno kopirane, torej tudi pristne. Za vsakega folklorista — proučevalca narodnih noš — bi bilo tu veliko in hvaležno polje proučevati vse našete odtenke in fine narodne duše in umetnosti, izražene v lepoti narodnih noš. Narodna noša ni nikak uniforma, nikak enoten kroj, vsako dekle, vsak fant si more po svojem okusu izbirati barve, in posamezne okraske k noši, klub temu pa ostane

narodni slog ohranjen in nedotaknjen. Slovenska narodna noša ni nikak »dirndl« z Zgornjega Štajerskega, tudi ni nikak »dečva« — ki je sicer, kakor vsaka protinaravna izmišljotina — že propadla, temveč je slavnostna obleka našega ljudstva. Narodna noša bolj pristojno preprostem kmetškemu fantu in kmetškemu dekletu, kakor pa telesu mestnega človeka.

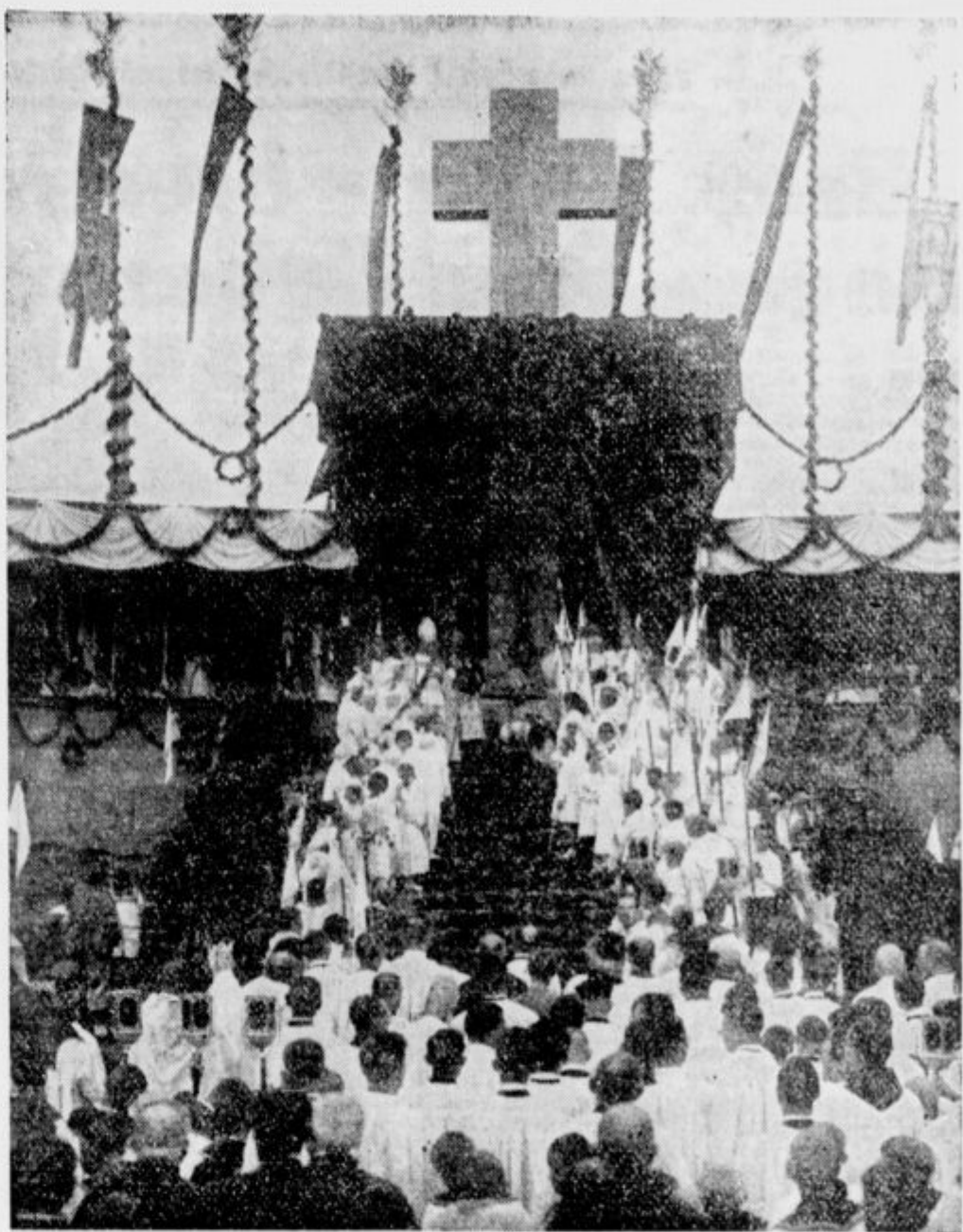
Po neštetihih grehih, ki smo jih leta in leta opazovali pri uporabi slovenske narodne noše, smo v nedeljo vendar videli našo nepopačeno in pristno narodno nošo v vsej njeni krasoti in pestrosti. Bogastvo barv, bogastvo okusa, vse je bilo tako lepo izraženo na zadnjem kmetškem dekletu, na zadnjem fantu. S kakšno imenitno intuicijo in občutjem so se ta dekleta in fantje oblekli v narodne noše! Medtem ko je slovenska ženska narodna noša precej znana, je bila do sedaj slovenska moška noša precej zanemarljena in napol pozabljena. Naši bratje Hrvati in Srbi menda še sploh živijo v prepričanju, da je slovenska moška narodna noša za las podobna nemški alpski noši zelenih klobukov in zelenih suknjičev na rožene gumbce. Sem naj bi prišli vsi južni slikarji, karikaturoti in nepoučeni, nepozvani folkloristi, da bi se prepričali, kako lepa je slovenska narodna moška noša, ki se bistveno loči od nemške alpske, kakor od vseh drugih.

Res je, da veljata za slovensko žensko pokrivalo samo še avba in peča, in da so druga pokrivala že pozabljena, oziroma vsaj niso več v rabi. Pa že za peče — v ljubljanskem narečju »petelinčka« — je grozila nevarnost, da se bo povsem umaknila avbi. Seveda peča mora biti preprosta in težko jo je likati ter pripenjati na glavo. Toda sedanja nedeljska proslava je pokazala slovensko pečo na ženski glavi v vsej krasoti. Peče po številu skoraj niso zastajale za avbami. Navada je bila do sedaj, da so peče nosile po večini starejše ženske — vsaj pri slavnostih je bilo tako. V nedeljo pa se je peča uveljavila tudi pri mlajših dekletih.

Ena najbolj ohranjenih narodnih noš je belokrajnska. Z radostjo smo opazili to lepo narodno nošo tudi na Stadionu, kjer se je odlično uveljavila. Nek poseben čar ima ta noša. Iz nje diha prastaro občutje nepokvarjenega in srčno dobrega belokrajnskega ljudstva. Videli smo pa poleg gorenjskega, krakovskega in belokrajnskega tipa tudi narodne noše od drugih iz drugih slovenskih krajev. Pestre in posebno razkošne, tipično južnjaške so bile tudi nekatere noše iz vipavske doline in iz tržaške okolice. Iz razumljivih razlogov so bile te noše bolj redko posejane.

Eno pa je treba še posebej ugotoviti: narodna noša ni več pravica samo žensk, katerim je dodan za okraske kak posamezen mož, oblečen v planšarsko nošo — naši kmetjski fantje, ki so prišli na vozovih in konjih in peš, so pokazali, da je narodna noša pri nas še vedno živa in da jo moški svet začena spoštovati in ceniti kot dragoceno narodno dediščino.

Narodne noše so v veliki meri dvignile na nedeljski proslavi sijaj in podčrtale slovenski značaj te velike manifestacije našega naroda.

Pogled na oltar med govorom ljubljanskega škofa dr. Rožmana.

Pax vobis!

Zbral nas je oče ob svoji biserni maši tudi zato, da nas vidi, ker nas ima rad, zastopnike vse svoje družine. Zbral nas je, da nas spet blagoslovi vse zbrane! Take nas je on hotel imeti. Vse v katoliški skupnosti združene, smotno povezane, proti vsemu utrjene, v vzajemni

pomoči, socialni dolžnosti izvečbane, v karitativni dejavnosti bogate. Zato je žrtvoval svojo bogato tvornost, zato je postal naš največji škof in apostol. On, ki je usmerjal svojo dobo s svojo močno osebnostjo in življenjsko delavnostjo, za nas daruje biserno sv. mašo, da nam znova pove, da je le v živi zvezi z altarjem vir našega zdravja in napredka. On misli in dela in moli neprestano za vse nas; za tiste, ki so ubogi bolj kakor za druge. Za tiste, ki so v Italiji, Avstriji, Westfaliji, Belgiji, Nemčiji, Nizozemski, Ameriki in Avstraliji, z večjo skrbjo kakor za tiste, ki so doma.

Njemu, ki nam je še pred kratkim pisal: »Dragi Slovenci! Rad bi Vam pomagal. Zlata in srebra nimam. Imam pa še srce, polno ljubezni do Vas, srce, ki z Vami čuti, trpi, vzdihuje, srce duhovnega pastirja, ki želi dati vsem ovčkam dobre hrane, želi zdrave ohraniti v zdravju, ranjene zaceliti, žalostne potolažiti, izgubljene poiskati, vse osrečiti in razveseliti. Njemu, ki ne ve, kako bi se vsega najpopolneje za nas žrtvoval, moremo čestitati njegovi verniki le tako, da vsi brez izjeme, vsi ki smo združeni v katoliški akciji, ki smo člani katoliških organizacij, njegovi učenci in gojenci, njegovi verniki kot ena volja in eno srce obljubljamo:

Vaš nauk, presvetli, sprejemamo za življenjski program poedinca, naših družin, stanov in vsega ljudstva. Ob 1900 letnici Odršenja združujemo s hvalno pesmijo za milost Odršenja prožno molitev in trden sklep, da bi to obljubo dosledno in vztrajno držali in Vam s tem delali na starost veselje. Prevzvišeni! Vaši smo! O da bi bili najpopolneje Vaši mi in vsi Slovenci!

Po govoru dr. Kreka je vsa dvorana ponovno priredila, sivolasemu biseromašniku tople ovacije, ki zopet dolgo niso hotele ponehati. Prav tako je bil jubilat živahno pozdravljen in navdušenih vzklikov ni hotelo biti konca, ko je po končanem koncertu jubilat odhajal iz dvorane. Vsa dvorana je kakor iz enega grla dvigala svoj glas veselja, ljubezni, spoštovanja, navdušenja. Tudi zunaj na cesti pred »Unionom«, ko je vstopal vladika dr. Jeglič v svoj avtomobil, so navzoči še dolgo vzklicali dr. Jegliču ter vsem jugoslovanskim škofom.

Za vroče poletne dneve — lažje čevlje!

Damske opanke že od Din 60— dalje,
sandale že od Din 118— dalje in
moške sandale že od Din 68— dalje.

JADRAN (Detela Bogdan)
Sv. Petra cesta št. 25 (hotel »Tratnik«) Ljubljana

Sobotni koncert v Unionu

O sobotnem, krasno uspelem koncertu Pevske zveze v Unionu, kjer je pod vodstvom prof. Bajuka nastopilo 350 pevcev in pevk, je obširno poročal že »Ponedeljski Slovenec«. Udeležili so se ga vsi v Ljubljani bivaajoči cerkveni dostojanstveniki in drugi odličniki. Množica je priredila biseromašniku nadškofu dr. Jegliču veličastne ovacije.

Slavnostni govornik dr. Krek o biseromašniku

Med koncertom je imel izbran jednat govor na biseromašnika predsednik Katoliške akcije dr. Miha Krek. Spominjal se je vseh odličnih lastnosti jubilaritovih, ki so toliko pripomogle, da je naš vladika in nadpastir postal tudi naš oče, od vseh Slovencev najbolj ljubljani, pa naše zemlje najvrednejši sin. Poudaril je, da nas je zbral danes ob Križu trpljenja kakor nas je po svoji stari navadi zbral 35 let nazaj že tolikokrat. Ob Križu ga gledamo, se čudimo, spoštljivo občudujemo, ko uči zvestobo, uči trdnost, uči pridnost, uči pravičnost, vnema vero in upanje, vžiga ljubezen in zopet kaže na Križ. Nič ni imel, pa je mož milijonske načrte ustvarjal — kažoč na Boga. Bil je katoliški vladika male slovenske družine v nemškem cesarstvu, pa je odločil, da bo njegova gimnazija čisto slovenska. Ni bilo knjige ne učitelja ne dovoljenja in nikjer dobre volje — a naš oče je pokazal na Križ, molil in ukazal svojim vernim moliti. Sprejemal je udarce za udarce, poraz za porazom, pa molil in delal — in zmagal. Dr. Jegličeva božja tvornica je slovenska kovavnica. Slišimo njegovo trdo besedo; kadar udarja s pestjo na prižnico, se zdrznemo, a se prav zato tembolj zavemo, da opozarja na posebno veliko nevarnost. Razmilimo se v ljubezni, ki iz govora vre topla, zdrava in dobra kot gorenjski zrak. Pa nas vse prevzame, vse razgiblje, vse dvigne, vse navduši, znova spodbudi ko padamo, znova razplamti ko pešamo. Dr. Jegličev ogenj je nekaj posebnega, ta sila ima nekaj nerazumljivo stvarilnega, blagoslovljenega. Zato se ob njem utrjujemo.

Pogled na množico ljudstva od oltarja proti glavnemu vhodu Stadionu v trenutku, ko so prihajali cerkv. knezi s jubilaroma nadškofom dr. Jegličem.

Dve značilni pastirski pismi katoliških škofov

„Brez Boga - brez kruha! Brez Boga - brez ljubezni“

Španski primas poziva narod, da pospravi razvaline španske revolucije s Katoliško akcijo

Rim, 31. jul. U. »Osservatore Romano« objavila pastirsko pismo novega nadškofa v Toledu in španskega primasa don Isidro Goma y Thomasa, v katerem se izraža k trenutnim težavam, skozi katere brede nova Španija. Pastirski list nosi naslov »Resnost trenutka« in obširno obravnava vse različne težave, verske in etične, politične in socialne, za katere bo morala Španija najti v najkrajšem času primerne rešitve. »Eccē motus magnus factus est in mari« — in na morju je nastal velik nemir — tako začenja to značilno pastirsko pismo, ki končava z živim upanjem, da bo tudi prišel čas, seveda če bomo storili vsi svojo dolžnost kot kristjani — ko bo zopet »facta tranquillitas magnae« — ko se bo vrnil zopet popoln mir med človeštvo.

„Revolucija je hotela narodu izrezati vero“

»Revolucija ni samo uradno izgnala Boga iz Španije,« tako pravi španski primas, »ampak je potem cerkvenega ropa in razlastitve cerkvenega imetja razbila tudi stoletno stavbo, na katero se je oslanjalo krščanstvo v Španiji. Španska republika je uvedla monopol v pogledu šolstva in vzgoje mladine in vsako javno bogoslužje je onemogočila.«

Cerkev in država: „Vaše merilo naj bo ljubezen do Cerkve“

Pastirski list nato opozarja španske katoličane na stališče, ki ga mora odslej katoliška cerkev zavzeti napram domovini in novim oblastnikom. »Vaše merilo naj bo ljubezen, ki jo imate do katoliške cerkve. Sedanje težave smo deloma sami povzročili, ker smo v verskem življenju opesali in nismo bili pripravljeni, ko so prišle preizkušnje. Kdor pa pravi ljubezen do cerkve, mora s tem naglasiti tudi pravno pripravljenost, da se bo v vsem klonil tudi cerkveni avtoriteti.«

Pastirsko pismo obravnava nadalje krščanska načela o odnosih med Cerkvijo in državo, med cerkveno in posvetno oblastjo, zavrže moderno zaobodo, ki hoče, da naj bosta obe oblasti druga od

druga. Narod je preстал težavno operacijo na živem telesu. Novi gospodarji so mu z nožem izrezali oziroma so hoteli izrezati vero iz njegovega narodnega telesa.«

„Ne molite verskega življenja“

»Velikanska napaka je, posluževati se posvetne oblasti za motenje verskega življenja, ker taka zloraba politične oblasti mora imeti ne samo na političnem polju ampak tudi drugod težke posledice. Da, celo v gospodarstvu samem mora tako početje roditi posledice. Pogledajte Rusijo, ki je danes dežela brez Boga in tudi dežela brez kruha. Brez kruha zato, ker Bogu ni hotela dati božjega kruha, zato ker je odstranitev vere v Boga pomnožila razredna nesoglasja in razveljavila še bolj razredni boj, ki onemogočuje vsak socialni in gospodarski napredek. Brez Boga ni ljubezni do bližnjega, ni medsebojnega zaupanja, ni medsebojnega soglasja med različnimi socialnimi stani. In vendar so vse to potrebne predpostavke za vsak plodonosen napredek v gospodarstvu in v izoblikovanju pravilne krščanske človeške skupnosti.«

druge ločeni in dokazuje, kako morata baš nasprotno obe oblasti sodelovati, ako naj iz njihovega sodelovanja izvira ljudski blagor. Španski primas v vnešenih besedah poziva svoje vernike, naj ljubijo iz dna srca svojo domovino, naj spustijo zakonite oblasti in naj se nauče delati razliko med oblastjo kot tako in med osebam, ki jo trenutno izvršujejo. »Pasivni odpor proti zakonom o veroizpovedih in cerkvenih redovih ni noben greh in tudi nobena kršitev zakona niti razžalitev oblasti. Kajti mi moramo slabo voljo (namene) in slabe zakone, ki iz te slabe volje (namenov) izvirajo, kratkomočno odkloniti.«

Medtem ko umirajo lahote stotisoči ...

Herriot: Zveza z Rusijo - garancija miru Spanija: Zveza z Rusijo - vir bogastva

Pariz, 31. julija. Ž. Bivši predsednik francoske republike Herriot bo v kratkem odpotoval v nekatere balkanske države in v Rusijo. Pri tej priliki piše njegov list »Ere Nouvelle«: »Za vse one, ki so kakor mi mnenja, da sodelovanje Francije z Rusijo na eni strani in z malimi državami srednje in vzhodne Evrope, kakor tudi z balkanskimi državami na drugi strani, predstavlja garancijo solidnega miru, pomeni Herriotova pot korak k uvrstitvi sodelovanja teh držav in k nadaljevanju francoske politike mira. Herriot bo s svojim potovanjem omogočil tesne zveze med Francijo, Rusijo in malimi narodi.«

Pariz, 31. julija. Ž. Iz Moskve javljajo, da je Rusija na noto španske vlade poslala španskemu zunanjemu ministru De Los Rios odgovor, v katerem informira špansko vlado, da tudi sovjetska vlada in forma de facto in de jure sedanjo vlado republike Španije kot edino legalno suvereno oblast v Španiji. V tej noti izjavlja sovjetska vlada, da je pripravljena postaviti takoj v Španiji poslatništvo ter pričeti razgovore za trgovinsko pogodbo.

Moskovska »Izvestja« pišejo k temu: »Javno mnenje bo prijazno sprejelo vpostavitev diplomatskih zvez med sovjetsko unijo in Španijo. Španija je važen faktor mednarodne politike in trdno stališče te države v borbi proti pustolovščinam in za uvrstitvi mednarodnega miru je velike važnosti. Normalni odnosi med Moskvo in Madridom ne bodo ugajali onim, ki se radi skrivajo za mednarodnimi sporazumi, deležne bodo pa odobravanja vseh onih, ki iskreno žele uvrstitvi svetovnega miru. Odnosaji s Španijo odpirajo tudi nove perspektive v ekonomskih odnosih Rusije napram Evropi in posebej seveda napram Španiji. Španija bo mogla nabaviti vse one produkte, ki jih sovjetska Rusija v veliki meri izvaža, kakor n. pr. petrolej, sovjetska Rusija pa bo lahko kupila v Španiji industrijske polsirovine, ki jih potrebuje pri stalnem naraščanju svoje industrije.«

Rusija in Poljska

Varšava, 31. julija. Ž. Zadnje čase pišejo tukaj mnogo o zboljšanju poljsko-sovjetskih odnosov. Kot nova manifestacija zboljšanja odnosov med Rusijo in Poljsko se smatra obisk visokega uradnika sovjetskega prosvetnega komisariata Fürstenberga, ki je poljski državi prinesel interesanten dar, namreč dokumente, ki se nanašajo na Pilsudskega. Sprememba v medsebojnih odnosih se bo tudi pokazala na zunaj in sicer s tem, da se bodo dosedanja poslatništva spremenila v veleposlatništva. Po varšavskih vesteh bo prvi sovjetski poslanik v Varšavi Karl Radek.

»Ilustrovani Kurier Codzienny« javlja iz Berlina, da so bili veliki sovjetski manevri na poljski meji odpovedani. Mesto tega bodo samo male vojaške vaje. Ta vest, kakor tudi druge slabe, ki dokazujejo normalizacijo odnosov med Poljsko in Rusijo, so izzvali v Berlinu veliko vznemirjenje.

V zvezi z umetnostnim sodelovanjem med Rumunijo in Poljsko bodo nastopili te jeseni poljski dramski umetniki v večjih mestih Rusije. Igrali bodo drame ruskih avtorjev, ki so jih zadnje čase naštudirali na Poljskem.

Trockij se vrne v sovjetsko Rusijo?

Ali se je sestal z Litvinovim

Pariz, 31. jul. (a). Stephane Marnier prinaša v današnjem »Paris-Soir« rezultat svojih opažanj v Ruyatu, kjer se je mudil Trockij in kjer se zdaj zdravi ljudski komisar za zunanje zadeve Litvinov in sovjetski komisar v Ankari Suric. Litvinov in Suric sta nekdanja prijatelja Trockega in nekdanja bojna tovariša. Trockij ima le še eno željo: da bi se smel vrniti v Sovjetsko Rusijo, in tam sredi med prijatelji umreti. Na otoku Prinkipu v Turčiji, kamor ga je Stalin izgnal in kjer je nezdravo podnebje, je živel ves čas svojega izgnanstva pod nadzorstvom sovjetskega poslatništva v Ankari. Sovjetski poslanik v Ankari je pa ravno Suric, ki se zdaj mudi v Ruyatu. Tudi on, nadaljuje člankar, je potreben, kakor sem videl, zdravniške oskrbe. Naključje, boste rekli? Ali je pa poslanika pred nekaj meseci vznemirilo zdravstveno stanje Trockega in mu je šlo nezno izgnanstvo bivšega sovjetskega veljaka do srca? Ali pa je hotel v Ruyatu govoriti s svojim šefom in izprosi od njega vsaj avdienco? Recimo, da si ne nakopljemo na glavo kakšnega uradnega demantija, samo to, da je interveniral neki prijatelj. Že v ponedeljek se je Trockij pripeljal istočasno kakor Suric, samo v drugem vozu v Charade, slikovito vasi v okolici Ruyata. Prosil je, svojega bivšega bojnega tovariša Litvinova za razgovor, da mu pojasni svoje razmere. Že to, da je dobil dovoljenje, da sme priti v Francijo pomeni zanj olajšanje njegove usode. Obenem je pa hotel porabiti priložnost in poskušati doseči sestanek z možem, o katerem pravi, da ima pri Stalinu nekaj vpliva.

Do sestanka pa ni prišlo. Ne, je dejal Litvinov, nemogoče! Nimam nikakega razloga, da bi ga sprejel. Noben »sovjetski

zastopnik, naj ima kakršenkoli naslov, ne odgovarja nikomu, ne da bi se poprej posvetoval s svojimi vrstniki. Za Trockega ura milosti še ni napočila.

Nekaj ur po odgovoru Litvinova je poslanik Suric najel sobo v majhnem pensionu v Ruyatu, nato je pa izšel. Trockij je pustil tam nekaj svojih prijateljev, sam je pa odšel v Auvergne na posestvo nekega svojega prijatelja. Ker je bolan na srcu, mora po zdravnikovem navodilu nekaj časa popolnoma počivati. Zdaj čaka, da se šum, ki je nastal ob njegovem prihodu v Francijo, nekoliko poleže.

Bolgarija in Rusija

Sofija, 31. julija. (a) »Poslednja Pošta« poroča, da je bolgarski poslanik v Ankari Antonov po nalogu bolgarske vlade stopil v neuradne stike s sovjetskimi trgovskimi predstavnikom v Carigradu. Med Bolgarsko in Sovjetsko Rusijo naj bi se namreč vzpostavile nove trgovske zveze. Bolgarska vlada predlaga, naj se ustanovi sovjetsko trgovinsko predstavništvo s sedežem v Varni brez predhodne vzpostavitve diplomatskih odnosov. To stanje naj bi trajalo eno leto. Po tem roku pa bi bolgarska vlada izpremenila svoje dosedanje stališče glede vzpostavitve diplomatskih odnosov s Sovjetsko Rusijo.

Sovjetski zastopnik v Ankari pa je mnenja, naj Bolgarska najprej prizna Sovjetsko Rusijo in dovoli, da pride njen zastopnik v Sofijo. List pravi, da se ta pogajanja nadaljujejo.

Zagrebska vremenska napoved: Napol oblačno. Izločeno. Temperatura zmerna.

Katoliška akcija - mobilizacija

»Naša naloga je,« nadaljuje primas, »da z vsemi sredstvi, zakonitimi sredstvi seveda, ki nam stojijo na razpolago, poboljšamo zakonodavce in izboljšamo zakone. Poslužujmo se kot kristjani svojih političnih in državljanskih pravic in izpolnimo državljanske in politične dolžnosti. K temu

Ruski zgled: Primas Ukrajine poziva vernike, da dajo kruha Ukrajinčcem, ki so jim vzeli Boga

Od generalnega tajnika Evropskega kongresa za narodne manjšine g. dr. Ewolda Ammende, ki se vrača od daljšega potovanja po Rusiji in med narodnimi manjšinami ob obronkih Rusije, smo sprejeli podrobno poročilo o lakoti, ki je izbruhnila v sovjetski Rusiji in ki grozi, da postane še bolj katastrofalna kot je bila strašna lakota 1920-21. leta. Dr. Ammendejevo poročilo bomo priobčili v naslednjih številkih »Slovenca«. Danes prinašamo kot nekaj uvod v to pretresljivo zgodovino trpljenja ruskega naroda, vsebinsko poslanico, ki jo je s šestimi grško-katoliškimi škofi sestavil ukrajinski metropolit in lvovski nadškof Sceptycki ter jo naslovil na ves krščanski svet, proseč ga naj pride na pomoč lačnim Rusom.

Lwow, 31. jul. U. Semkaj prihajajo vedno hujša poročila o grozni lakoti, ki je začela kositi svoje žrtve v sosedni bogati sovjetski Ukrajini. V Lwow je pribežalo že precejšnje število beguncev, ki vzbujajo splošno usmiljenje, pa tudi oblasti, kakor zasebniki so sprejeli mnogo pisem iz notranjosti Rusije, ki kljub zapornim odredbam pridejo preko meje in iz katerih se da razbrati, da se Rusija približuje strašni katastrofi.

Metropolit grško-katoliške lvovske nadškofije Sceptycki, znan kot nevtrajni prvobornik za pravice svojih rojakov je na podlagi teh vesti zahteval detajlna poročila o grozeči lakoti ter je nato sklical vseh šest grško-katoliških škofov na

nas poziva naša sveta vera in naša vest sama.«

Na koncu pride španski primas do Katoliške akcije in zaključuje svoje pastirsko pismo s plametičnim pozivom, naj se špansko ljudstvo z ljubeznijo in z vsemi energijami svojih duš zgrne okrog tega pokreta, ki ima nalogo ustvariti polne kristjane, polne in popolne na vseh poljih, ter jih kot take pripraviti, da bodo v javnem življenju znali braniti interese vere, kjerkoli in kadarkoli bo prišla potreba. Dolžnost slehernega kristjana je, da pristopi h katoliški akciji, da sodeluje pri pokristjanjenju modernega človeštva in pri rešitvi velikih modernih problemov, ki jih je navajala povsod vojna doba. Katoliška akcija je mobilizacija naših vrst na najširši podlagi. Katoliška akcija je naša križarska vojna v našem brezbožnem stoletju, da se vzpostavijo povsod pravice Kriza na vseh poljih zasebnega in javnega življenja. Vsi medsebojni spori med katoličani naj torej prestanejo v luči te največje skupne naloge Cerkve. Gre za obnovo Španije in v redovih Katoliške akcije za obnovo človeštva in krščanstva.«

škofijsko konferenco, na kateri je bila sestavljena obširna spomenica, naslovljena na Ukrajine na Poljskem in na ves krščanski svet, naj pride na pomoč gladujočim kristjanom v Rusiji.

Grško-katoliški škofje v začetku poslanice opisujejo pretečo nevarnost in navajajo posamezne slučaje na podlagi popolnoma zanesljivih virov ali očitvecev. Nato se obračajo škofje na ukrajinske kmete in delavce naj ne pozabijo svojih trpečih sobratov v Rusiji in naj poziv svojih škofov razmnožijo in porazdelijo po vsem svetu, ker samo pomoč vsega sveta bo preprečila morečo lakoto, ki je zahtevala že prve smrtne žrtve. Ruski državni kapitalizem, tako nadaljujejo škofje, je zgrajen na brezbožstvu in na krivici. On je tisti sovražen bogate Ukrajine, ki je spravil ukrajinski narod na rob popolnega propadanja. Škofje predlagajo nato, naj se vsi škofje na trpeče v Rusiji in naj se takoj sestanejo odbori po vseh državah, ki bodo skrbeli za nujno pomoč gladujočim v Rusiji.

Sceptyckijeva spomenica spominja po svojih plemenitosti na ono pred 12 leti, ki je spravila po kozci ves svet in povzročila, da se je napotila takoj pomožna ekspedicija pod vodstvom škofa d'Herbignyja in Šveda Nansena, ki sta rešila stotisoč življenj.

Metropolit Sceptycki pa se je tudi v tem pastirskem pismu znova vrnal in predstavil svetu, kot pravi oče in voditelj ukrajinskega naroda, ki v bridkih besedah zavrača sovjetsko narodno tiranijo na Ukrajino in pogumno izraža svoje želje glede boljše ureditve ukrajinskega vprašanja

Strašna eksplozija v Brnu

15 mrtvih - 50 težko ranjenih

Praga, 31. julija. AA. ČTK poroča: Včeraj je v Brnu strahovita eksplozija uničila 4-nadstropno poslopje tamkajšnjega hotela »Europac«. Poslopje je stalo v centru mesta. Dandaj so izpod ruševin potegnili trupli neke ženske in nekega otroka, zelo verjetno je pa, da bo še več žrtve. Eksplozija je bila tako silna, da so popokala stekla v izlozbah na vseh sosednjih poslopih. Po prvih podatkih uvedene preiskave se zdi, da je moral eksplodirati ekrazit.

O katastrofi v Brnu smo dobili še tele podrobnosti:

Eksplozija je poslopje skoraj doslovno razklala na dveje. Med drugimi so ruševine pokopale pod seboj tudi tri pasante, ki jih doslej še niso izkopali. Vzrok eksplozije do tega trenutka še ni točno znan. Dognano je samo to, da je eksplozija nastala v sobi, ki jo je včeraj najel neki uradnik iz Moravske Ostrave s svojo ženo in majhnim otrokom. Ugotovljeno je dalje, da se je ta uradnik prijavil pod krivim imenom. Doslej ga še niso

našli. Zena je pri eksploziji našla smrt in je njeno truplo nesporno identificirano. Na srečo je bil hotel ob času nesreče skoraj prazen.

Ranjenih ljudi je 40, med njimi 7 nevarno; skoraj vsi so pasanti. Pri reševalnih delih je bilo do zdaj ranjenih 11 gasilcev. V okolici porušene hiše so našli dele človeških trupel.

Točno število smrtnih žrtve še ni znano, ve se le to, da med njimi ni bilo nobenega inozemca. Dosedanja preiskava je dalje dognala, da eksplozije na noben način ni mogel povzročiti svetilni plin.

O vzroku eksplozije se širita dve verziji: ali da je eksplodiral plin, ali pa ekrazit. Tako se govori, da se je nastanil v hotelu neki uradnik Bauer iz Moravske Ostrave, ki je imel s seboj kovčeg z ekrazitom. Govori se, da je nameraval s svojo soprogo in enomesečnim otrokom izvršiti samomor. Obseg in vzrok katastrofe bo mogoče ugotoviti šele potem, ko bodo pospravili podrtine.

Ženska - ameriški poslanik v Jugoslaviji?

»V Jugoslavijo grem rada« izjavlja Mrs. Wheelock

Newyork, 31. jul. U. »Glas naroda« poroča iz Washingtona, da je uganjanje, kdo bo novi ameriški poslanik v Jugoslaviji po odhodu poslanika Prince, ki je zaprosil za vpokojitev, zelo veliko. Med kandidati, ki pridejo v poštev, se imenuje med prvimi in sicer z največjimi izglede ime gospe Julie Woodruff Wheelock. To bi bila druga ženska zastopnica Zedinjenih držav severne Amerike akreditirana v inozemstvu. Prva je bila postavljena gospa Ruth Bryan Owen, ki je opolnomočeni minister Zedinjenih držav v Kodanju na Danskem.

Gospa Wheelock je vdova po bogatem trgovcu z zemljišči in je precej premožna, kar igra pri ameriških diplomatih veliko vlogo. Ona je edina članica Izvrševalnega odbora Ameriške legije in je v tej lastnosti že obiskala Jugoslavijo in nekatere druge države. V Newyorku je zelo znana

v političnih krogih, kjer si je znala pridobiti mnogo vplivnih prijateljev.

Ko so jo časniki izpraševali, če bi rada šla kot poslanica v Jugoslavijo, se je gospa Wheelock takole izrazila: »Če me bo predsednik Roosevelt imenoval, grem od srca rada v Jugoslavijo. Tam je silno veliko možnosti za razvoj trgovine, ki naj bi se kanalizirala proti Zedinjenim državam. Na drugi strani pa jugoslovanski trg lahko absorbira mnogo našega blaga, če ga bomo znali postaviti na trg s konkurenčnimi cenami. Jaz poznam veliko ljudi v Jugoslaviji, ter se tam počutim kot da bi bila doma. Če bom imenovana, pojdem seveda sama, ker nimam ne otrok ne drugih družinskih članov, da bi jih vzela seboj. Toda kot rečeno, odločitev je pri predsedniku.«

Kaj vse je Mala Zveza sklenila na sestanku v Pragi

Pariz, 31. julija. tg. »Echo de Paris« odkriva, da se je na zadnjem zasedanju Male zveze v Pragi v nasprotju z drugimi dogovori sklenilo, da Mala zveza v slučaju priključitve Avstrije k Nemčiji ne bo mobilizirala. Ta odločitev izvira iz skupne volje vseh teh držav, da zberejo vsa svoja prizadevanja proti restavraciji Habsburžanov in združiti Avstrijo z Madjarsko. Taktični razlog je bil: čim manj se bo Mala zveza obvezovala proti priključitvi, tem bolj se ji bo protivila Italija.

MacDona'd utruien

London, 31. julija. Ž. »Sunday Graphic« javlja, da je ministri predsednik MacDonaldu po svetovni gospodarski konferenci zelo utrujen ter da je sklenil, da na prihodnjih volitvah ne sodeluje več. List javlja tudi, da bo MacDonald imenovan za angleškega para ter da mu bo poverjeno angleško poslatništvo v Washingtonu.

Dunajska vremenska napoved: V ponedeljek popoldne in terek bo prehajala skozi Avstrijo zapadna vremenska fronta. V terek bo v severnih Alpah hladno deževno vreme z obilnimi padavinami. V prostih legah zelo močni viharji zapadni vetrovi, v južnih Alpah vremenski prekrat.

25. esperantski kongres

Köln, 31. jul. (a) Tu se je začel 25. svetovni esperantski kongres. Navzočih je skoraj tisoč delegatov, ki zastopajo 32 držav. Predsednik nemške esperantske zveze je v svojem govoru našteval koš risti mednarodnega jezika, in naglasil, da tak jezik nikoli ne more škodovati materinščini. Govorili so tudi še drugi delegati, zlasti angleški, belgijski, španski, italijanski, kitajski, danski in holandski.

Acstro-madjarska pogaian'a

Budimpešta, 31. julija. Ž. Avstrijski trgovinski minister Stockinger je včeraj prisel v Budimpešto. Že sredi je imel daljšo konferenco z madjarskim trgovskim ministrom. Najprej sta konferirala sama čez dve uri, potem pa se je nadaljevala konferenca v prisotnosti članov obeh delegacij za trgovinsko pogajanja. Danes se je konferenca nadaljevala. Opoldne je bil Stockinger sprejet v avdienco pri madjarskem ministrskem predsedniku Gömbösu. Madjarski trgovinski minister Fabiani odputuje popoldne v Rim, kjer bo nadaljeval pogajanja, ki jih je začel Gömbös.

250.000 romarijev v Trierju

Trier, 31. julija. (a) Pretekli teden je bilo v Trierju več ko 250.000 romarijev, ki so se poklonili sv. Tuniki Jezusa Kristusa.

KULTURNI OBZORNIK

Pozdravni koncert nadškolu dr. Jegliču v Unionu

V velike slavnosti zadnjih dni, ki so se vršile v praznovanju obletnice Kristusove smrti in duhovnega posvečenja nadškola dr. A. B. Jegliča, je bil povezan tudi pozdravni koncert nadškolu, ki se je vršil v soboto zvečer v veliki dvorani hotela Union. Koncert je imel res predvsem slavnostno sliko. Nastopilo je v mešanem zboru kakih 400 pevcev v pestri sliki narodnih noš, ki so pod vodstvom prof. Marka Bajuka odpevali mešan spored pesmi. Pevci so se k temu skupnemu praznovanju sešli iz vse slovenske dežele, kjer so na osnovi lepo razpredene organizacije Pevske zveze pod svojimi krajiškimi pevskimi društvi nastopili ves pester spored, a ga v zdravem smislu skupne zlatosti prav gotovo izvedli na omenjenem koncertu.

Da se ob takih prilikah izbira pesmi naslanja na momente, ki sprožijo nastanek koncerta, je razumljivo. Pa je vendar imela ta izbira enoten obraz, v kolikor so bile na sporedu le skladbe slovenskih skladateljev predzadnjega in zadnjega časa. Mešani zbor je izvedel te-le pesmi: Premr: Slovenska pesem, Svetek: Ponte dei sospiri, Puš: Biserom našniku nadškolu Jegliču, Flajšman: Triglav, Zelenik: Jutro in Tome: Pozdrav nadškolu. Poleg tega je nastopil še moški zbor pevovodij, ki je zapeval Medvedovo Popotnikovo pesem, Foersterjev Sami in Večerni ave ter Premrlovo Cirilovo oporo. Ženski zbor sam pa je podal Premrlovo Rože za Marijo in Mavovo Oj zato. Tako je imelo lice koncerta prav mikavno slikovitost.

Vrednost izvedbe je dokazala veliko resnost, ki je lastna tako našim podeželskim pevovodjem, kot njihovim pevcom. Treba je vedeti, da raste vse to lepo in pravo zanimanje teh ljudi za glasbeno umetnost iz požitvalne ljubezni, katere se ne straši dnevene utrujenosti od težkega domačega dela, da se more v večerih in morda pozno v noč oklepiti in poglabljati v intimo lepote glasbe. Zato je z ozirom na to izvedba vzbudila prav prijetno ugodje. Zvočnost je bila polna in sorazmerna, interpretacija smiselna in dinamična ne brez fines; pri vsem pa je zajemala izredna podrejenost vseh pevovodij, ki je s svojo energijo in zdravim razumevanjem kljub vsej mnogoličnosti posameznih skupin in izredni masivnosti ansambla dosegel vendar tolikšno enotnost, prožnost in vrednoto. Treba je reči, da je bil tudi zbor pevovodij na lepi višini, zlit in sočen; v njem je kot solist nastopil g. Hartman Lojze in s svojim lirskim tenorjem dosegel priznanja vredne uspehe.

Cerkevni koncert, ki bi se imel vršiti popoldne na stadionu in to v izredni kvantitetni dimenziji pevcev, je radi slabega vremena na žalost odpadel. Na žalost, pravim, kajli nedvomno bi na eni strani nudil mnogo mikavnih užitkov in po svojem zanimivem sporedu, i po svojevrstni izvedbi, na drugi strani pa tako res boli, da je bil ves ogromni in požitvalni trud pevcev, ki ga je povzročilo skrbno pripravljanje in studiranje, brezuspešen. Pa saj nobeno resno delo ni brezplodno in če se proti naši volji končni učinek sprevrže v drugo smer, kaj zato! Življenje uči, da je glavno: delo in trud!

Madžarska mladina v domači luči

»Nouvelle revue de Hongrie«, ki v francosini izhaja v Budimpešti, je posvetila svojo juljsko številko mladini. Ob priliki mednarodnega zleta skavtov je univ. prof. Teleki (bivši ministriški predsednik) zapisal uvodno besedo, kjer razvije takele misli: Na vsej strani je potrebna čim večja strogost v izboru; nikar nivelirati talentov, pač pa naučiti mladino soditi. — L. Otlik sodi, da je problem mladinske krize v tem, da družba pušča mladino ob strani, ji ne da prilike za udejstvovanje. Komunistične nevarnosti se na Madžarskem ni treba bati, ker se država ne nahaja v agoniji. — Urednik peštanskega Glasnika Andrej Frej označuje kot glavni vir vseh misli mladine — nacionalizem. Boda in nemožnost zapeljivost režejo strašne črte na lico mladine. Socialni sistemi so stvar temperamenta — to se kaže tu! Pristajši kolektivistični ideologiji so na Madžarskem v manjšini. Mladi ljudje so naklonjeni sodelovanju z državami Male zveze. Levičarske organizacije naglo razpadajo; vzrok je deloma v politiki močne roke, ki ne smatra države za rdnjavo, katere vrata se odpro vsakemu, ki navali na nje. Obstaja neka prepovedana organizacija ljudi v starosti med 25 in 35 letom, ki

poleg socialnih zahtev širokih mas želi tudi vpejavo slovaškega jezika v šole. Je tudi neka katoliška legitimistična organizacija, ki ima v narčtu, da z disciplino katolicizma in kraljevstva izvede neko socialno spremembo, ne da bi zašli na stranpota. Protestantje imajo svojo lastno monarhistično grupo itd. Avtor misli, da bi kak notranji ali zunanji pretes mogel dovesti do radikalne prekretnice na desno ali tudi na levo — v vseh teh pokreth. Gre zopet za naslonitev na sosednje države Male zveze...

Poučna je statistika, ki pravi, da zapusti vsako leto 3200 študentov univerze; 1900 jih ostane nezaposlenih. Za ozdravitev nezdravih razmer predlagajo: omejitev diplom po intelektualni izbiri in ekonomsko-socialne reforme, ki bi dovedle do večje zaposlitve. Dokler se z reformami ne doseže vpliv na privatno podvezla v tem pravcu, je dolžnost države, da skrbi za to. »Sicer bi država izgubila svoj socialni značaj in bi okorela v svoji prazni juridični formuli. Narodno udruženje visokošolcev je v svojem manifestu zahtevalo, naj se onemogoči večstranska zaposlitev istih oseb v državnih in privatnih podjetjih. — Jurij Maširevič (1) želi, da bi premagana Madžarska dokazala »superiornost svoje civilizacije« v Evropi ter zagovarja revizijo meja.

Številni ostali referati podajajo tudi sliko dijaške mladine v ostalih evropskih državah (razen Jugoslavije).

Okorelost socialnih nazorov, kakor se kažejo v tej publikaciji, je očitna: zakaj madžarski proletarec ne bo nič na boljšem, če se državne meje razširijo — rešitev bi morali iskati v odreditvi bremen nasproti magnatskim veleposestvom. Madžarska mladina pa kaže pravilno pojmovanje Kóšutove ideje o donavskem bloku. V svojem času je značila ta ideja emancipacijo od Habsburžanov. Morda bo v tem rešitev njenega poslanstva — da bo v tem rešitev njenega poslanstva.

Ne revizija meja, marveč revizija računov, ekonomskih bilanc in idej — to bi naj bila pol madžarske mladine. V tej zvezi naj bo opozorjeno, da je mladi pisatelj Dezider Szabó v svojem romanu »Na pomoč!« že pokazal smer — prijateljstvo in sodelovanje s sosednjimi slovaškimi narodi, ki so do zadnjega časa toliko pretrpeli pod madžarsko oblastjo, danes pa so navidezna ovira razmahu svoje nekdanje mačhe — dežele svetega Stefana.

Knjiga Meštrovičevih del

Ob priliki 50 letnice rojstva velikega mojstrakiparja Ivana Meštroviča, čigar glas je prešel malone vse celine sveta, bo izšla »Nova Evropa« v Zagrebu monumentalno knjigo s sto reprodukcijami posnetkov Meštrovičevih del, katere bo umetnik sam odbral in napisal knjigi uvod. Knjiga bo trdo vezana, v folio-formatu, v razkošnem papirju. To bo prva avtentična izdaja Meštrovičevih del, katere bodo zastopana od začetka do najnovejše dobe. — Ker bo knjiga z deli mojstra sodobnega svetovnega kiparstva — ki je poglavlje jugosl. tal — okras eleherne knjižnice, posebno knjižnice intelektualcev, javljamo, da se bo dobila v subskribiciji za 120 Din, za posebne ljubitelje Meštrovičeve umetnosti pa bo »Nova Evropa« izdala posebno izdajo, numerirano in lastnoročno podpisano od umetnika, ki pa bo stala v subskribiciji 240 Din. Subskribicija traja do konca septembra. Naroča se na: Uredništvo »Nove Evrope« Zagreb, Preobraženska 6/II.

★

Harald Saeverud, Cinquanta Variazioni picole za orkester op. 8, Založba Norsk Musikforlag, Oslo 1933. Zanimiva ritmična skladba, ki jo tvori trokatna tema. Tema je tipičen primer norveškega življenja, ki ga je pred polpreteklo dobo predstavil v glasbi znani norveški skladatelj E. Grieg. Variacije po številu 50 so duhovito zgrajene. Sicer se nekatere variacije znatno oddaljujejo norveški glasbeni karakteristiki, nekatere pa pa prav dober predstavnik sodobne norveške glasbene zvočnosti. Skladatelj se pozna posebno v orkestralni partituri, da ga je znatno zjel val sodobnega glasbenega kolektivizma. Nekatere variacije so prav dragocene lučke, ki svetijo globoko v hladno zemljo fjordov. Čeravno kaže orkestralna partitura tu in tam znan obraz, je vendar v celoti verna podoba tistega, ki jo je ustvaril. Saj kaže, da se tega zelo ogiblje in skuša doseči tudi v orkestralni partituri lasten obraz. Sodeč po vsem tem, smatram Saeveruda za prav globoko skladatelja in zrelega glasbenika, ki z glasbo ne špekulira. Zelen bi njega poznati še kaj natančneje.

Kopore.

Dr. Heim odhaja

Monakovo, 31. julija. AA. Znani bavarski politik in šef kooperativne organizacije krščanskih kmetov je podal ostavko. Kmetijski minister Darre je nalcžil tajniku Lubertu, da to kooperativno organizacijo likvidira.

Proti vojni

London, 31. julija. Z. V Hyde-parku je bilo danes veliko protestno zborovanje proti vojni in fašizmu. Zborovanja se je udeležilo preko 35.000 ljudi. Policija je ukrenila potrebne korake in je bila v strogi pripravljenosti, vendar ni imela poroda za intervencijo. V Manchesteru so angleški nacionalisti imeli shod, vendar pa so delavci navlili na tribuno in pretepli fašistične govornike.

Francoski socialisti

Pariz, 31. julija. Z. Vodja desnega krila francoskih socialistov Marquet je imel na zborovanju svoje stranke v Bordeauxu govor, v katerem je poudarjal potrebo avtoritativnega narodnega socializma. V sedanjem času mora socializem postati element dela in avtoritete. Zapuščajoč internacionalne ideale socializma bo novo gibanje vršilo svojo nalogo na nacionalnem temelju. Narodni socializem bo pridobil mase, če jim bo pokazal svojo sposobnost za vladanje.

Francoska vojna mornarica

Pariz, 31. julija. Ig. Predsednik republike Lebrun je imel v Cherbourgu pri mornariških slavnostih govor, da tvori sedanja moč francoskega brodovja s številnimi podmornicami, hitrimi križarkami, jatomimi torpedovki in rušilk in s težkimi tankami, impozantno moč spričo razvoja gotovih tujih mornaric.

„Dollfusovi“ strelci

Dunaj, 31. julija. Z. Po informacijah »Sonn- u. Montagszeitung« se pripravlja za kancelerja Dollfusa veliko odlikovanje. Na predlog vojnega ministra Vaugoina in po sklepu ministrskega sveta bo predsednik republike Miklas dal polku tirolskih strelcev Dollfusovo ime. Ta polk se bo odslej imenoval »Dollfusovi strelci«.

Austro-nemški spor mora pred ZN

Pariz, 31. julija. Z. »ECHO de Paris«, kakor tudi »Journal« prinašata članek o narodno-socialistični propagandi v Avstriji s pomočjo nemških letal. Oba lista prideta do zaključka, da se ta zadeva mora rešiti na temelju čl. 11 pakta Društva narodov pred Svetom Društva narodov. Vsekakor mora ta zadeva priti na dnevni red Sveta že na prihodnjem sestanku 3. avgusta, ko se bo razpravljalo o sporu med Bolivijo in Paragvajem. Nemčija se je silno razburila, ko je pred nekaj tednov prišlo nad Berlin neznan letalo, a sedaj je isto napravila proti Avstriji Nemčija sama. Ves kulturni svet stoji na stališču, da ne more biti niti govora o tem, da bi smela Nemčija z nasiljem izvesti Anschluss. Vsak tak poskus bi pomenil vojno.

Socialistični strokovni kongres

Bruselj, 31. jul. (A.) Danes se je tu začel šest mednarodni sindikalni kongres, ki mu predseduje angleški delegat Citrine. Predsednik mednarodnega urada za delo Butler je imel daljši govor, v katerem je pozdravil navzoče delegate in se poklonil spomenu Alberta Thomasa. V svojem nadaljnjem govoru je nato naglasil resnost sedanjega časa za demokracijo, češ da doživljamo krizanje ideje demokracije in svobode. Če hočemo demokracijo in svobodo ohraniti, je nadaljeval govornik, moramo ohraniti enoten nastop.

Če hočete imeti mir v Indiji

Ahmedabad, 31. jul. Preden začne novo kampanjo civilne neposlušnosti je Gandhi postal angleškemu narodu spomenico, kjer med drugim pravi:

Če hočete, da bo v Indiji mir, ga ne boste dosegli ako boste vladali z zasilnimi ukrepi, temveč če boste zaupali kongresu. Prijatelj sem angleškega naroda, čeprav me imajo nekateri izmed vas za svojega sovražnika. Toda trdno verujem, da bo prišel dan, ko bodo tudi oni izprevideli, da je moja zahteva upravičena.

Dravska direkcija pošle v Ljubljani razpisuje prvo pisemno licitacijo za dobavo 500 ton premoza na dan 6. septembra in za dobavo 307 kubičnih metrov drv na dan 7. septembra 1933.

Za mir in varnost

»Dvignil sem svoje oči v gore, odkoder pride moja pomoč,« govori psalmist. Lep je pogled z visokih gor, zvečer, na zvezdnato nebo; še lepši je z njih pogled čez dan, naokrog, po gričih in holmih, ki so ovenčani z belimi cerkvami. Zakaj so naši pradedje tako radi postavljali svoja svetišča na vzvišenih krajih? Nekateri mislijo, da zato, da bi bili bližje neba in Boga. Vendar, če se postavijo tudi na najvišji vrh, je nebo še vseeno neizmerno oddaljeno od tebe. Pa tudi če se nahajaš v najglobljem prepadu, je Bog blizu tebe. Kdor to ve, si ne bo domišljal, da mu Boga more kakšen kraj sam po sebi približati. Da se kdo morda kje bližje čuti Bogu, ni to toliko odvisno od kraja, marveč od razpoloženja človekovega na kakšnem kraju. Samoprevara je, če kdo misli, da ga bo gora vrnila Bogu, kdor je gluh za božjo vest in slep za versko dolžnost in nem za bogoslužje.

Drugi pravi, da so naši predniki zidali cerkve na strmih gričih in grebenih, da bi bili na višjem solncu in boljšem zraku. Predrago bi si bili poiskali solnce in zrak, ko bi za ta dvojni dar žrtvovali toliko potov in trudov, toliko žrtve in naporov. Kaj je kmetu za sonce in zrak, ko si mora vsepovsod v potu svojega obraza služiti svoj vsakdanji kruh?

Zakaj vendar so si stavili svoje cerkve na samotnih višavah? To vse so storili za mir in varnost svoje duše in svojega življenja. Hoteli so ubežati svetnemu hrumu in sumu. Čutili so potrebo, da se kdaj in kje duhovno zbero in urede svoje razmerje z Bogom, da si nekoliko uteše svoje hrepenenje po Bogu. Hoteli so imeti kraj miru in zbranosti in pobožnosti. Verjeli so v prerokovo besedo: »Bog vas bo vodil v samotno in bo tam govoril z vami.« Hoteli so za nekaj časa ubežati svojim skrbem in soparnim delom. Razumeli so sveteničnikovo besedo: »Sursum corda! Kvišku sreče! razumeli so jo v polni meri in moči svojega vernega srca.

Naši predniki so veliko storili za svoj mir in so tudi res imeli veliko mira. Naš čas in rod tako malo storita za svoj mir. Še to, kar bi jim naravno moglo služiti v mir, obračajo v svoj nemir, ko svoje moči zapravljajo s ponočevanjem in svoje dneve s poleganjem in spanjem. Po cestah in ulicah jim vsak čas drvi avto, preko streh jim kade ozračje tovarniški dimniki, s poldanskim kakor jutranjim in večernim zvonjenjem se bori in tekmuje zoperni glas tovarniške sirene. Namesto v zasebnih družinskih kočah stanujejo v kosarnah, namesto po zelenih livadah se njih deca podjo za zakotnih dvoriščih. Veliko oči in obrazov se srečava vsak dan, pa drug drugega ne poznajo in nočejo poznati. Ka-

ko bi moglo vse to služiti človeku v njegov mir? Kaj so naši očetje žrtvovali za varnost svojega časnega in večnega življenja? Na gorah so se utaborili, v cerkvah so se utrdili in ubranili svojih napadalcev in nasprotnikov. »Božja hiša« jim je nudila brambo in varstvo in rešitev. Tedaj so nastale naše junaške pesmi, tedaj so se spoele najpobožnejše Marijine popevke, tedaj so se rodile naše narodne legende. Brez teh cerkva po gričih in grebenih bi že usahnula slovenska kri in kultura. Naši najstarejši muzeji so naši gorski božji domovi; naše najstarejše narodne galerije so naše gorske cerkve; naše najznamenitejše trdnjave so naše v zid in kamen postavljene hiše božje. To je bilo vse zgrajeno za varnost slovenskega rodu in slovenskega življenja.

Kaj pa stori sodobni čas in rod za varnost svojega življenja? Več je ključev in zapahov, več je vlomov in vlomilcev! Več je varstvenih naprav in stražnikov, več je napadov in ropov! Pri belem dnevu ni več varna tvoja zaklenjena denarnica. Pri solnčni luči se gode strašni dogodki, ki so se včasih vršili le redkokdaj v temni noči. Varnost tvojeja imetja in življenja in dobrega imena je vsak dan manjša. Ko bi se človek naše dobe kaj hotel naučiti! Ali je preveč domišljav in prevzetel: Kdo bo moj učitelj, kdo bo moj voditelj?!

Mi vsi imamo izvrstno učiteljico in voditeljico, samo ko bi jo hoteli poslušati. Ta modra učiteljica in vodnica je: Zgodovina in izkušnja. Kar je rod pred nami storil za svoj mir in za varnost svojega življenja, to je vzgledno in vzpodbudno tudi za nas. Kar so bile cerkve očetom, to morajo biti tudi sinovom. Kar je bila služba božja materam, to mora biti tudi hčeram. Ako naš mladi in naš najmlajši rod ne bo bolj cenil oltarja in obhajilne mize, tudi domača miza in hiša ne bo več imela, kar bi dala svojim članom!

Se neko tolažilno in rešilno reč najdemo v naših gorskih cerkvah. Veliko teh cerkva je posvečenih Mariji, nobene pa ni, kjer bi Marija ne imela svojega posebnega oltarja, če ne posebne kapele. S pogledom na Marijo bi naše cerkve mogli imenovati »Sedež Modrosti«. In česa danes bolj potrebujemo ko modrosti? Vse kar se danes v listih in knjižah piše in čita, le priča, kako vsi dobro misleči iščejo modrosti, ki bi jih iz stisk in težav privedla na jasno pot: v zlato svobodo. Vesel naj bo, kdor je kakorkoli našel tiho in varno stezo do svoje nebeske Matere Marije. »Blagor jim, ki ohranijo moja pota!« govori knjiga Modrosti. To čim bo v mir in varstvo zdajnega in prihodnjega življenja.

Nova lokalna tarifa

I.

Zdi se nam potrebno izreči svoje mnenje k novi železniški lokalni tarifi, ki je stopila v veljavo 1. julija letos.

Mi vemo, da je tarifiška politika eden zelo važnih čimteljev pri pospeševanju izmenjave in obtoka gospodarskih proizvodov v eni državi. Tarifiška politika more zelo uspešno vplivati proti tuji konkurenci, more usmerjati in poživljati domačo trg in izvoz, intervenirati, kadar nazaduje ali celo zastane industrija itd.

Kulturne države ulagajo v tarifiško politiko vse svoje sposobnosti, prožnosti, brez birokratskih trdot in oblikovnosti in izkušnje; lastne in tuje. To se pravi, predvsem pročujejo kulturne države z največjo skrbjo domače gospodarske potrebe in socialno stanje svojega naroda, proučujejo s tega stališča tudi z enako skrbjo možnosti plaširanja domačih izdelkov na tujih trgih, za kar je zopet nujno potrebno poznavanje trgov v inozemstvu nič manj kot doma. Železnica pa pri tem nastopa kot eden najvažnejših naprav za pobijanje tuje konkurence, za zaščito domačega gospodarstva in to z edino pravilnega stališča, da ima železnica le od visoko prospevajočega narodnega gospodarstva svoje najlepše dohodke. Nobena kulturna država se ni šla za tem, da bi za vsako ceno skušala sanirati eno ali drugo državno gospodarsko podjetje, ako vidi, da te sanacije z novimi bremenmi narodno gospodarstvo ne bi preneslo, ako gre za uprnost tega gospodarstva, marveč odvlje do skrajnosti vjake in si pomaga z zunanjimi posojili ali z uravnoteženjem dohodkov z izdatki (redukcija izdatkov).

Za dobro vodstvo tarifiške politike je zlasti tudi važno razumevanje za odgajanje domačega gospodarstva s tarifiškimi instrumenti, ki so zelo, zelo prožni in uspešni. Vse finančno vprašanje železnice je vprašanje blagostanja narodnega gospodarstva v državi. Železnica se today ne more smatrati kot posebna pridobitna enota, neodvisna od ostalih gospodarskih enot, za katero bi veljali posebni gospodarski zakoni.

V današnjih dneh je zelo pogost pojav, da se državna gospodarska politika zgosti in pri tem použiva vse ostale življenjske interese posrednih gospodarskih enot. To vodi zelo pogosto do umrtitvijo cele vrste gospodarskih enot, ki se v tesnih sponah ne morejo gibati in zastanejo — zamirajo počasi, pa gotovo. S tem pa izgubljajo deblo sokove in peša. Iznajdljivost zamre, podjetnosti ni, naprednost — opeša. Vprašanje procvita in izživljanja je tedaj življenjsko vprašanje celine, državnega in privatnega gospodarstva.

Enostransko reševanje vprašanja ozdravljanja posameznih državnih gospodarskih enot z navijanjem vijakov: povišanje cen, tarifov itd. ima svoje določene meje. Čisto točno vemo, do katere meje se lahko investirajo glavnice n. pr. v poljedelstvo, da bo ono še plodonosno in kdaj se te investicije prekalijo v izgubo. In to velja v polni meri tudi — v prenesenem pomenu sicer — za trgovska podjetja, pri katerih igrajo glavno vlogo: konkurenca, ponudba in povpraševanje in kupna moč naroda.

Ozdravljenje finančnih železnice, katere so podvržene istim gospodarskim zakonom kot vsako drugo privatno gospodarsko podjetje, je mogoče doseči v sedanjih časih, ko najširše plasti naroda ne prihajajo več toliko v poštev, marveč le vedno tanjši plasti, edino z znižanjem izdatkov kot institucija pa, ki ima pospeševati, v skladu z naporu vladine gospodarske politike, izmenjavo in obtok dobra, pa z znižanjem tarifiških stavkov. To je edino mogoča tarifiška politika, ki bi odgovarjala zakonom ekonomije v sedanjih krizi.

Nova lokalna tarifa pa prinaša zelo občutljivo povišanje. In to je ena najtežjih psiholoških napak nove tarife. Samo dva argumenta govorita za to povišanje in še ta dva sta obsojito zgrešena: »dohodki železnice padajo, zato povišamo tarifiške stavke; naša tarifa je bila in je še ena najcenejših tarif v Evropi. Nič ni lažje, nego zavreči to trditve, ki naj bi upravičevala povišanje.

Ves odgovor na ta dva argumenta je podan v prejšnjem odstavku. Z podražitvijo se prihaja v času dobre konjunkturi in visokega življenjskega standarda in blagostanja naroda. Podražitev tarifov v času depresiji pa je nevaren, zelo nevaren eksperiment in samo eksperiment, pri nas namreč. Drugod se zida na izkušnjah. Gospodarsko življenje ni matematična naloga; s svinčnikom v roki se dajo povišati dohodki in uravnovesiti dohodki in izdatki. Ali, samo s svinčnikom! Mi poznamo resnično sliko, ki nima nikahkih stikov z računi brez vpoštevanja gospodarskih zakonov. Padanje prometa ima naravno svoje posledice v padanju dohodkov. To padanje pa je resnično zelo značilno. Zelo zanimivo je pogledati statistiko dohodkov državnih železnic.

1932-33	prod.	fakt.	v milij.	%
1932-33	prod.	fakt.	—	%
april	196	150	42	21
maj	197	172	25	12
junij	195	151	42	21
julij	200	148	52	25
avgust	216	179	37	16
september	227	174	53	25
oktober	257	187	50	21
november	212	177	55	17
december	187	153	54	18
januar	156	125	55	21
februar	140	119	21	15
marec	181	159	42	25

V letu 1932-33 je bilo predvidenih po proračunu 2.542 milijonov dohodkov iz transportne službe. Resničnih dohodkov iz tega naslova je bilo le 1.876 milijonov dinarjev, to je za 466 milijonov dinarjev manj ali za 20% manj, nego v budžetu predvidenih.

Proti prorač. letu 1931-32 so se zmanjšali dohodki za 298 milijonov dinarjev ali za 14% (Dalje sledi.)

Na Bledu

Bled, 31. julija. Pred par dnevi je prišel na Bled Nj. Vel. kralj Aleksander na oddih. Danes je dospel na Bled predsednik vlade g. dr. Milan Srešček, ki stanuje v grandhotelu Toplice, dalje zunanji minister g. Boža Jevtič in predsednik JNS Uzunović, bivši večkratni ministriški predsednik, minister brez portfelja dr. Albert Kramer in znani narodni poslanec bivši minister Nikola Nikič. — Predsednik vlade je bil danes na dvoru.

Po umoru Predavca

Zadreb, 31. julija. Z. Preiskava proti morilcu Predavcu je skoraj končana. Zaslilane so bile mnoge priče, katere je zahteval morilec Košček, kakor tudi vse druge, ki so mogle osvetliti umor. Preiskati morajo še nekatere manjše okolnosti, kar bo končano v dveh ali treh dneh, nakar bo ves material izročen državnemu tožilstvu. Ker je bil umor izvršen iz zasede in to z namero, bo glavna razprava pred velikim senatom okrožnega sodišča.

Belgrajske vesti

Belgrad, 31. julija. I. Za gozdarskega svetnika v 5. pol. skup. je imenovan pri gozdarskem odseku dravske banovine ing. Novak Viktor, do sedaj svetnik 6. pol. skup. v 5. pol. skup. je napredoval pri gozdarskem ravnanstvu v Vinokoh ing. Korošec Milan. Za gozdarskega tehničnega pristava v 7. pol. skup. je imenovan pri ljubljanskem gozdarskem ravnanstvu ing. Munih Franc. Za gozdarskega višjega pristava v 7. pol. skup. je napredoval šef gozdarske uprave v Dol. Lendav ing. Jurhar Franc. Za pomožnega prometnika je imenovan Ivan Tesar. V 9. pol. skup. je napredoval administrativni uradnik pri ravnanstvu drž. železnice Erjavec Franc. V 10. pol. skup. je imenovan Pinač Milan. Za pomožnega nadzornika proge je postavljen Azman Rudolf. V 10. polož. skup. je imenovan za pomožnega uradnika Magajna Anton, do sedaj uradniški pripravnik.

Belgrad, 31. jul. I. Pred vojnim sodiščem je bil obsojen danes dopoldne podporočnik Vojislav Stanković na 19 let ječe radi umora svoje zarotčenke.

Mogočen vtis manifestacije ponekod boli...

Nedeljska manifestacija katoliškega slovenskega naroda, pri kateri je sodelovalo vse ljudstvo in pri kateri sta z enako vnemo tekmovala dežela in mesto, kdo se bo bolje postavil, je napravila na vse, ki so odkrili srca, mogočen vtis. Kdor je gledal te velike množice, ki so v nedeljo v jutranjih urah napolnile ljubljanske ceste in ulice, kdor je videl — in nešteti tisoči so videli ali so sodelovali v njih — mogočne reke ljudstva, ki so šle po vseh zunanjih cestah proti Ljubljani, kdor je videl neštete vozove, nabito polne vlake, vse mogoče čete kolesarjev, kdor je videl vso požrtvovalnost naših preprostih ljudi, od katerih so mnogi zmogli kvečjemu za vožnjo ozir. za pot do Ljubljane in so prinesli komaj kos kruha s seboj za prehrano — ta je moral biti presunjen v dno srca in prepričan je moral vsakdo pristati: »To ljudstvo je verno, je zavedno, to slovensko ljudstvo živi polno življenje in njega ne more nihče ukloniti, ali ga iz začrtane smeri presumeriti drugam.

Mogočna množica ljudi, ki je vzkopala v dostojno, veličastno in obenem tudi čudovito disciplinirano manifestacijo, da je bilo že vnaprej izključeno vsako morebitno izživljanje, ta manifestacija je mogla seveda semintja tudi koga zaboleti. V svojem zdravem občutju so se vse te množice zavedale, da njihova gorečnost ne bo povsod naletela na enako odobravanje in priznanje. Če pa že ni možno s teh strani odkrito nasprotje, k večjemu, kar smo včeraj popoldne tudi doživeli, ko smo brali neko po zapletitostu dišeče zabavljanje — pa je bilo v obliki meri uporabljeno omalovaževanje. Niti do gležnjev pa tako omalovaževanje katoliškemu slovenskemu narodu ne bo seglo, ker bo v njem ostala živa zavest mogočnosti nedeljske manifestacije na Stadionu.

Neki ljubljanski dnevnik piše v svoji ponedeljski izdaji, da se je manifestacije udeležilo 25 tisoč ljudi, ki jih milostno dovoljuje. Ne bomo se spuščali v številčno dokazovanje, saj je vsakomur zadoščal en sam pogled na ogromne množice na Stadionu, da je bilo tam zbranih vsaj 60.000 ljudi. Že po številu prodanih znakov in izkaznic, se je manifestacije udeležilo vsaj 50.000 ljudi. In kdo naj bi kupoval znake in izkaznice, če se ni nameraval manifestacije udeležiti? Pri tem pa so otroci imeli prost vstop, poleg otrok tudi narodne noše, duhovščina in še nešteto drugega občinstva. Ali je pisec tistih odstavkov o številu udeležencev morda videl množice, ki so čakale pred Stadionom? Nepobitna je resnica, da še nikoli do sedaj — priznamo, da tudi na dosedanjih katoliških taborih ne — ni bilo še na enem kraju zbranih toliko Slovencev, kakor pa v nedeljo na Stadionu. Naša ugotovitev, da je bilo na Stadionu 60.000 ljudi, ni bilo nobeno častniško pretiravanje, temveč zgolj stvarna resnica, ki jo mora vsak resnično ljuben človek priznati, pa naj kdorkoli piše ali govori o manjšem številu udeležencev. Sicer pa je tudi ugotovitev udeležbe 25.000 ljudi za omejenjati časopis najbrže precej kisljaba, v katero je bilo treba vgrizniti. Vemo pa, da je isti časopis že pisal o raznih »mogočnih taborih«, katerih se je udeležilo komaj 180 ljudi, Zagrebški »Jutranji list«, katerega poročevalce sedaj v uredništvu »Jutrac«, pa je število 25.000 nekoliko bolj milostno povisil na 30.000. Lepo kavalirstvo, ki vsaj polovico resnice prizna!

Nedeljska proslava je imela izključno verski in cerkveni značaj. Nekatero časopisje, ki sicer trdi, da je veri in verskim manifestacijam studije naklonjeno, kar ne more zatajiti svojega veselja, da je dopoldansko nedeljsko svečanost nekoliko motil skromen dež, ki pa množice še od daleč ni pregnal s Stadiona. Še bolj pa ne more zatajiti veselja, da je popoldanski koncert na Stadionu onemogočil vihar z dežjem. Res je, da je vreme že takšno, da ga želja ljudi ne more poljubno določiti. Mi pa vemo, da je v Ljubljani že večkrat padel dež in še bo in da za dežjem vedno solnce pride. Doživeli smo dež še ob marsikateri drugi priliki, ko je preprečil še kako drugo prireditve, pa vendar nismo škodoželjno strgali korenčka. Ne razumemo pa, zakaj ga zaradi onemogočenega koncerta strga neko »veri sicer tudi naklonjen« časopisje! Da — noblesa in noblesa sta vseh dve različni stvari. Po gumbih se spozna obleka, po pisavi časopisje!

Udeleženci za trboveljske rudarje

V nedeljo so pri vходу na Stadion — kakor je »Slovenec« napovedal — nabirali v rudarske kroje oblečeni rudarji iz revirjev za revno rudarsko mladino. Čeprav so bili udeleženci verske svečanosti po večini sami revni ljudje kmetijskega stanu — kmet pa ima sedaj najmanj denarja, vendar se je v pušice nabral kar lep znesek. Rudarji so nabrali namreč 5599 Din 75 par. Nabiralo je 5 rudarjev iz Trbovelj. Znesek je bil nakazan ljubljanskemu akcijskemu odboru za pomoč rudarskim revirjem, ta odbor pa ga pošlje trboveljski občini, da ga razdeli med potrebne družine posameznih revirjev. Še več pa bi rudarji nabrali, ko ne bi vihar onemogočil popoldanskega koncerta. V gneči, ki je vladala dopoldne pri vходу na Stadion, je bilo nabiranje namreč zelo težko. Popoldne pa bi se nedvomno nabral najmanj še tolikšen znesek. Rudarski otroci bodo za ta dar, ki so ga nabrali revni ljudje, nedvomno hvaležni.

Slovenjgrдец

Instalacija novega mestnega župnika gospoda g. Jakoba Sokliča, dosedaj župnika v St. Vidu pri Plju, se bo vršila v četrtek 17. avgusta. Prihod in sprejem pa na Vel. Gosposvico 15. avgusta, ob 4 popoldne. Mestna občina je dala novo imenovanemu g. župniku popraviti in prepletkati župnišče in gospodarska poslopja. Pred župniščem pa delajo nov pločnik. Tudi okolica župnišča se je precej preuredila. Popravila se je Vrtna ulica, ki pelje mimo župnišča ter napravile nove steze.

Poroke. Zadnji čas so bili poročeni: Peter Alojz, najemnik, Gradisce, in Ramsak Jožef, sluškinja; Kvač Ivo, prokurist, in Gertruda Schmautzer, zasebnica; Prah Karol, učitelj meš., šole, in Posega Marija, učiteljica. Novoporočencem obilo sreče!

Konfisciran avto z vinom. Zadnji petek je neki posestnik iz Sv. Jakoba v Slov. goricah pripeljal poln tovorni avto vina, katerega je na drobno prodajal med tuk. prebivalstvom. Ker le-ta ni imel »boj obč. potrdila«, da je vino njegov lastni pridelek, kakor tudi ne potrdila, da ima pravico prodajati na drobno, mu je oblast zaplenila vino z avtomobilom vred za tako dolgo, dokler ne dobi od svoje občine oz. od svojih pristojnih oblasti potrebnih listin, po katerih lahko vino svobodno razpečava. Avto z vso zalogo so dali hraniti v garažo pri Schulerju.

Vročina je zadnjih par dni nastopila neznozna. Zadnji četrtek je bilo v senci 30 in pol v petek pa 32 in pol stopinj vročine. Pričakovati je, da bo še par dni trajala ta vročina.

Dve veliki tatvini pri Kranju

Tatovi odnesli 11.000 Din in odpeljali motorno kolo

Kranj, 30. julija.

V Stražišču, ki je znano kot središče žimarske industrije in sitarske obrti na Gorenjskem, so se prejšnji teden pojavili zelo predrzni in podjetni tatovi, ki so kradli kar na dveh krajih v vasi hkrati.

V noči od 27. na 28. julija najbrže okrog 1 je vdrl tat v pisarno daleč okrog znane tovarne za žimo J. Knific, ki se nahaja blizu stražiške cerkve ob cesti, ki vodi skozi Stražišče v Bitnjo. Tat je prišel v hišo na ta način, da se je že zvečer vtihoval in kje skril, ali pa je ponoči s kakim pripomočkom odprl glavna vrata, v katerih je bilo odprto okno. — Vrata v pisarno, ki je v pritličju, pa je odprl z vitrihom. V pisarni je poleg pisalne mize še visoka omara. Predali v pisalni mizi so bili vsi odprti razen enega, v katerem je bil denar. Tat je seveda odprl vse predale, kjer pa ni našel nobene posebnosti, pač pa je zasluhlil, ali pa mogoče celo vedel, da bo plen v zaprtim predalu. Ker od tega predala ni imel ključa, je čisto enostavno vzdignil pokrov pisalne mize, da je mogel seči v notranjost predala.

V tem predalu je bila ročna blagajna, v kateri je bilo okrog 8000 Din denarja. Ta denar je bil slučajno ta večer v ročni blagajni, ker ga je lastnik pozabil zvečer vzeti ven in drugače večjih zneskov nikdar ne pušča notri. Denar je bil pripravljen za neke obračune. Lastnik g. Ciril Schiffrer je tisti dan zvečer prišel iz Ljubljane, kjer je bil po trgovskih poslih in je prinesel v listnici seboj znesek 2600 Din, kar je v Ljubljani kasiral. Slučaj je tako nanesel, da je g. Schiffrer listnico z

omenjeno vsoto spravil tisti nesrečni večer v že omenjeno omaro, namesto, da bi listnico vzel seboj v prvo nadstropje v spalnico. Tako je tat pri brskanju po omari našel tudi ta denar in tedaj skupaj odnesel 11.000 Din. Vzel pa je seboj iz pisalne mize tudi še 10—15 svinčnikov, dočim je ostalo pustil pri miru. Tat je ravnal zelo previdno in tiho, da ga ni nihče slišal in jo je popihal neslišno kot je prišel skozi glavna vrata, katera je pustil odprta, dočim je bilo na dvorišču vse lepo zaprto. Zanimivo je, da so ravno tisto uro, ko se je tat udejstvoval pri svojem poslu, hodili okrog Knific

Medtem ko hišni lastnik ni nič vedel, da ima v hiši tatinski obisk, so pa tatu zavohali domači psi na dvorišču, ki so tako močno lajali, da se je slišalo lajanje na drugi konec vasi in so ljudje sklepali, da se pri Knificu nekaj godi. Lastnik gosp. Schiffrer zoper vlom ni bil zavarovan in je zjutraj že ob 4 odšel na polje, ne da bi vedel za tatvino, katero je opazila šele kasneje njegova žena, ki je šla v pisarno iskat denar in je dobila predal odprt, denarja pa nikjer.

Isto noč je bilo Vilku Masterlu v Zg. Bitnjab ukradeno motorno kolo, vredno 15.000 Din. Bilo je v nezaklenjeni šupi. — Gostilničarju in trgovcu Jožetu Benediku, ki ima hišo nasproti Knific, so pa neznanci isto noč pokvarili in skrivili tablo z napisom: trafika, kolki itd.

Ni še dognano, ali je obe tatvini izvršil en sam tat, ali jih je bilo več, oziroma če so kradli najprej na enem, nato na drugem kraju, ali pa če so si delo razdelili.

Za zaključek žegnjenja govorila puška in bajonet

Novo mesto, 31. julija.

Na Težki vodi, obč. Šmihel-Stopiče, je bilo včeraj žegnjenje. Fantje so se zbrali iz okoliških vasi in veseljali do večera. Proti noči so odšli — kakih 30 po številu — do neke hiše in hoteli napasti neko žensko. Otroci so začeli vpiti in klicati na pomoč. Orožnika, ki sta patruljirala tam okoli, sta prišla na vpitje ter začela razganjati pijane fante. Eden izmed fantov je zavpil: »Sama sta, dajmo jih!« Orožnika sta fanta aretirala in odgnala kakih 40 korakov stran. Nato prihiteli za njima skupina fantov s koli in plankami. Eden izmed

orožnikov je pazil na aretiranca, drugi pa se je branil pred napadalec. Eden izmed fantov je udaril orožnika čez hrbet. Nato sta orožnika, ker se fantje na ponovne pozive niso hoteli raziti, rabila orožje, pri čemer sta bila poškodovana Muhič Jože iz Jurke vasi in Brule Anton iz Stopič. Orožnika sta oddala tri strele. Strel je zadel Brulca v desno stran prsi, bajonet pa je šel Muhiču skozi debelo meso desne noge. Ranjena sta bila prepeljana v bolnišnico v Kandijo. Orožniki preiskujejo zadevo na Gor. Težki vodi in je bilo že baje 20 fantov aretiranih.

Brezje, popoldne so se tri ure mudili v Ljubljani, ob četrta na šest pa so se zopet na domači postaji Rakek izkrcali, da se veseli in utrujeni vrnejo peš ali z vozovi v svoje kraje (najoddaljenejši do 35 km). Na Bledu so prenočevali na otoku. Celotno potovanje je poteklo brez neizgovornosti.

Hladna nedelja na planinah. Iz Kamnika pišejo: Nedeljski dež, ki je bil sicer prav potreben, a je prišel v zelo nezaklenjenem času, je presenetil tudi veliko množico turistov, ko so obiskali planine. Opoldanski naliiv jih je dobil večinoma na poti visoko v planinah in jih prav pošteno namočil. Med njimi je bilo tudi okrog 30 turistov iz Zagreba, ki so v soboto prispeli v Kamnik in se odpravili na Sedlo. Kdor ni bil pripravljen na morebitno slabo vreme, si je pridobil novo izkušnjo, da ne sme hoditi na planine brez površnika ali česa podobnega. Temperatura je namreč naenkrat silno padla in nad višino 1000 metrov je padala tako gošta sodra, da je v kratkem pobelila planine. Še v ponedeljek popoldne, ko so se razkadle megle s planin, so bili vrhovi ponekod pobeljeni s sodro.

PRI TRGANJU V GLAVI. ZOBEN MESU IN CELJUTIH

z »ALGO« dobro nadrgnite senca in tilnik, potem ovijte glavo s sukneno ruto, ki jo je treba namočiti z »ALGO«. Polagoma boste začutili ublažitev, ker »ALGA« izhlapeva in odvzema s tem odvisno vročino. Zobno meso in celjuti masirajte večkrat na dan s prsti, namočenimi v »ALGO«. Po masazi ovijte obraz v volneno ruto. Ako Vas boli eden ali več zob vsled prepiha, prehlada ali revmatizma, namočite prste z »ALGO« in drgnite z njimi celjuti in zobno meso. Ako boli votel ali odlomljen zob, vzemite v usta malo žličko čiste »ALGE«, nagnite glavo, da more »ALGA« v zobno votlino. To ponavljajte parkrat. Navadno bolečina preneha že po prvem poskusu.

»ALGA« se dobiva povsod 1 steklenica Din 14.—.

Koledar

Torek, 1. avgusta: Vezi sv. Petra, apostola. Dan je danes dolg 14 ur 42 minut in se ta mesec skrajša za 1 uro 24 minut na 13 ur 17 minut.

Novi grobovi

† Pri Sv. Boltenku pri Središču je dne 25. julija umrl trgovec in posestnik g. Ivan Ran. Naj v miru počiva! Zalujotim naše iskreno sožalje!

Osebnosti

— Poroke. Francoski lektor na ljubljanski univerzi dr. Jean Lacroix je se dne 28. julija poročil z gđ. Claire Weinberger, hčerko polkovnika Weinbergerja. Uredništvo »Slovenec« izraža novoporočencema svoje iskrene čestitke in mladi ženi dobrodošlico v naši lepi ožji domovini.

— Poročil se je v Kotorju orožniški podnadornik g. Cestnik Anton iz St. Pavla pri Preboldu z gđ. Rozo Franovič iz Kotorja. Čestitamo!

Ostale vesti

— Župne urade, vse one, ki so skrbeli za razprodajo znakov in izkaznic za Jegličovo proslavo, vljudno prosimo, da bi takoj napravili obračun in poslali inkasirane zneske. Pripravljeni odbor bi rad svoje delo hitro zaključil. Zato naj mu gredo vsi sotrudniki na roko.

— Položnice so priložene današnji izdaji »Slovenca« za vse p. n. pošne naročnike, ki jim je z dnem 31. julija potekla naročnina ali imajo se zaostanek na naročnini. Vljudno prosimo vse prizadete, da se položnice poslužijo takoj v prvih dneh meseca, da se izognejo neljubim opominom in še bolj neprijetnemu ustavljanju lista.

Specijalist za kirurg. dr. Kramarič

ordinira od 1. avgusta naprej
privatno od 11. do 13. ure
Ljubljana, Dalmatinova ulica 10/II. Telefon 31-58.

— Krasne razglednice nedeljskih svečanosti je izdelal foto »Grabjec«, Ljubljana, Miklošičeva c. 6. Razglednice se lahko naroče posamezne in v serijah, ki obsegajo 60 različnih posnetkov. Komad po 2 Dtn, če se jih naroči najmanj 20. Opozorjamo na krasne razglednice posebno gđ. duhovnike.

— Posebni vlak dekanije Cerklje je vozil 458 udeležencev iz 10 župnij dekanije Notranjske na slavnosti v Ljubljano, katerih se je udeležilo še posebej par sto Notranjcev z drugimi vlaki. Posebni vlak je popoldne peljal manjšo polovico do Otoč (za Brezje), 245 pa do Lesca (za Bled). Dne 31. julija na vsežgodaj so tudi ti odšli na

je opravljal ponudnik službo radiofonista, naj se pošljejo uredništvu »Slovenca« najkasneje do 5. t. m. popoldne.

— Prevalje, Mežiška dolina. Tu se nastanil praktični zdravnik dr. Henrik Aschenbrenner, ki prične s ordinacijo 1. avgusta.

— Nesreča deklice. V Ljubljano so včeraj pripeljali iz Zagorja 15-letno hčerko rudarja Emilijo Kloičevo. Dekle je padlo in si pri padcu zlomilo desno nogo pod kolenom. Z glavnega kolodvora v bolnišnico jo je prepeljal reševalni avto.

— Zastrupljenja z gobami se najlažje obvarujemo, ako znamo ločiti strupene in užitne gobe. V knjigi »Naše gobe«, ki jo je spisal naš priznani strokovnjak Ante Beg, so opisane vse vrste gob, ki rastejo po naših gozdovih. Poleg tega vsebuje knjžica tudi slike v naravnih barvah vseh gob, ki jih opisuje knjžica. V knjigi najdeš tudi obilo receptov, kako pripravimo gobe za okusno jed, dalje navodilo, kako gobe nabiramo, sušimo in konserviramo. Za vsako gospodinjico, kuharico in nabiralec gob je ta knjiga velike važnosti in jo bomo pripravili. Cena je 50 Din in se dobi v Jugoslav. knjigarni v Ljubljani.

Dr. Merčun ordinira meseca avgusta samo od 11^h — 13^h

— Pri slabi prebavi, slabokrvnosti, shujšanju, bledici, obolenosti žlez, izpuščenju na koži, tvorih uravnava »Franz-Josef« voda izborna toli važno delovanje črevesa.

Ljubljana

☉ Umrl je v nedeljo zvečer v splošni bolnišnici Jerše Pavle, krojaški pomočnik v starosti 23 let. Pogreb bo danes ob pol 3 iz bolnišnice k sv. Križu. Naj v miru počiva! Zalujotim naše iskreno sožalje!

☉ Nagla smrt. Včeraj popoldne je nagle smrti umrl v Ljubljani g. Emerik Malovrh, želez. višji inšpektor v p., star 67 let. Pokojnik je bil brat znanega slovenskega častnikarja, pokojnega Miroslava Malovrha. Pokojnik je stanoval v Dalmatinovi ulici 7. Zapuščila užaloščeno družino.

☉ Odhod deklice v Kamno gorico. V sredo so se vrnili v Ljubljano dečki, ki jih je poslala bolniška blagajna mestnih uslužbenec na počitnice v Kamno gorico. Dečki so se vrnili zdravi in zagoreli, vsak pa je pridobil povprečno po 2 kg na teži. Včeraj ob treh pa se je z avtobusom odpeljalo v Kamno gorico na počitnice 37 deklic, ki jih je prav tako poslala na počitnice en mesec bolniška blagajna mestnih uslužbenec. Deklice so do Kamne gorice spremlili g. Mohorč, g. Ignac Mihevc in gđ. Jerka Igličeva. Kolonijo bo nadzoroval g. Mihevc, deklice pa bo oskrbovala gđ. Irkičeva. Upamo, da bodo tudi deklice pridobile na zdravju in čistosti.

☉ Med. dr. Albert Trtnik zapet redno ordinira — Gledališka ul. 4 — od pol 10 do 12 in od 4—5.

☉ Zaslužek brezposelnih delavcev. Mestna vrtnarija je zopet pričela zaposlovati brezposelne delavce, ki so bili prej prota nakazilu v hrani zaposleni po mestnih parkih in vrtovih. Zaenkrat je zaposlenih 10 brezposelnih, drugi pa še prosijo za delo in morda ga bo nekaj od njih še dobilo.

☉ Smreka med. Stara izkušnja čebelarjev je, da smreka med vsako sedmo leto, to je, da se v smrekovih cvetovih nahaja mnogo več medu, kakor običajno. Letos je zopet tako leto. To so izkoristili številni čebelarji, ki so poslali na rob krm-skih smrekovih gozdov okoli 700 panjev čebel, ki hitro nabirajo med. Pravijo, da pridobi ob taki priliki vsak panj do 2 kg medu dnevno. Zanimivo pa, da čebelarji drug pred drugim skrivajo, da so poslali čebele na bogato pašo.

☉ Gorazdov učni zavod preje Gärtnerjev tečaj, ki že več desetletij slovi po svojih izvrstnih učnih uspehih, vpisuje dne 2. in 3. avgusta od 8 do 12 popoldne in od 2 do 5 popoldne — Nunska ulica 19 — od 16. avgusta dalje popoldne od pol 4 do pol 6. Učni honorar zelo zmeren. Sprejema samo gojenke. Število gojenk omejeno.

☉ Nesreča v Vegovi ulici. Včeraj popoldne je v Vegovi ulici brenil konj 32-letnega konjakega gonjača Franca Šeka z Rimske ceste 1, z vso silo v prsni koš v bližino srca. Šek je napol omedlel. Reševalni avto ga je prepeljal v bolnišnico. Ščakovo stanje je zelo resno.

☉ Specialno izbiro modnih hlače in pumpare dobite najceneje pri Preskerju, Sv. Petra cesta 14.

☉ Nočno službo imajo lekarne: mr. Leustek, Resljeva c. 1; mr. Bohinec ded., Rimska c. 24 in dr. Kmet, Dunajska c. 41.

Cerkveni vestnik

Bratovščina sv. Rešnjega Telesa bo imela svojo mesečno pobožnost v četrtek, 3. avgusta v uršulinski cerkvi. Zjutraj ob 5 bo prva sv. maša, ob pol 6 pridiga in ob 6 sv. maša z blagoslovom za žive in rajne ude bratovščine. Vabimo vse častilce sv. Rešnjega Telesa, da se v obilnem številu udeležijo evharistične pobožnosti v uršul. cerkvi.

Poizvedovanja

Zlata broška (starinska) od narodne noše je bila najdena v nedeljo na Stadionu in se dobi v naši upravi.

V nedeljo se je izgubila srebrna ura z zlato verzičo na Stadionu. Pošten najditelj naj jo odda v upravi »Slovenca« proti nagradi.

Zlat sreček z rdečim kamenčkom je bil najden na Stadionu in se dobi v našem upravnistvu. Izgublil se je v nedeljo na Stadionu srebrn rožni venec, in sicer od prvih sedežev, mimo oltarja proti izhodu na tribuno ali blizu izhoda zunaj. Ker je drag spomin, se najditelj naproša, da ga vrne proti nagradi v upravi »Slovenca«.

Dne 30. julija se je (najbrž na poti k Stadionu) izgubila pozlačena rokavna sponka (moška). Ker je dragocen spomin, se prosi, da se stvar odda na Upravi »Slovenca«.

Št. Jernej

Nesreča. Posestnik Janez Korošec iz Grobelj je spravil žito v kozolec. Na visoki lati pa mu je zmanjkalo tal, da je strmoglavil z viska navzdol i se nasadil na ročico spodaj etoječega voza. Dobil je težke poškodbe, a je valed nagle zdravniške pomoči upanje da ozdravi.

Tatvine. Banoviskemu cestarju Grgovcu so tatovi odpeljali novo kolo, trafikantu M. Rolihu pa okoli 200 Din vreden voziček. — Res, vse pride prav tem grdim rokovanjem.

»Zlato rudo« imamo menda v našem vaškem vodnjaku. Kadar nalijemo gospodinjstvo iz njega škaf vode, se vselej na dnu posode svetijo majhne rumene luskinice, ki imajo lep kovinski sijaj, prav kakor zlato. — Čudno res, katera kovina bi bila to.

Kakšne davščine bo pobirala občina

Na podlagi odobrenega proračuna za leto 1933, bo pobirala mariborska mestna občina letos občinske doklade, občinske pristojbine in samostojne občinske davščine: Neizpremenjene, kakor v letu 1932, ostanejo naslednje davščine: 45% občinska doklada na zemljarino, zgradarino itd. Občinske takse, komisije pristojbine za gradbene, obrtne in zdravstveno-higijenske komisije; opominarina in rubež; 8% zamudne obresti; davščina na prenos nepremičnin; gostasčina, kanalsčina, vodarina, vodomerščina, uvoznina, davek na pse, davščina od prirastka na vrednost nepremičnin, veselčni davek, davščina na vino, pivo, navadno in oslajeno žganje, likerje in špirit ter šampanjec. Glede davščine na alkoholne pijače veljajo naslednji predpisi: Davščino pobira za mestno občino finančna kontrola. Oproščeni so davščine vojna uprava za vojaške potrebe, čisti

□ V Mariboru stanujoči rezervni častniki, ki so prejeli v izpolnjen karton službenih podatkov, pa istih določenih se niso vrnili, se opozarjajo, da je poslednji rok vrnitve do početka meseca avgusta. Oni rezervni častniki, ki kartona niso prejeli, naj se zglasijo pri mob. referentu poveljstva mariborskega voj. okrožja, oziroma v vojaškem uradu, Slomškova trg 11.

□ Novi grobovi. V Krčevini je umrl ugledni posestnik Filip Martin iz Ribniškega sela 24. Blagega pokojnika bodo pokopali jutri v sredo popoldne ob 3 iz mestne mrtvašnice na pobožnem pokopališču. — V ginekološkem oddelku mariborske bolnišnice je umrla 22letna Karolina Pertinač iz Cankarjeve ulice 25. Pogreb bo danes popoldne ob 4 iz mrtvašnice na Pobrežju. — Pokojnika večni mir in pokoj, žalujoteli naše iskreno sožalje.

□ Poslovilni prijateljski večer okrajnega glavarja dr. Marka Ipavica, ki zapušača v prihodnjih dneh Maribor, bo jutri, v sredo zvečer v dvorani hotela »Orel« z začetkom ob pol 21.

□ Tir bo zaprt. Dne 3. in 4. avgusta bo železniška uprava popravljala tir pri prelazu v Studenčih poleg delavnice na Aleksandrovi cesti, radi česar bo promet čez tir zaprt. Ves promet v Ruše se mora usmeriti na Frankopansko. Preradovičovo in Radvanjsko cesto. Smer prometa bo označena s tozadevnimi napisnimi tablam.

□ Krasen model graditve je izdelal ključavničar Anton Golja. Graditve s minom, vodenjakom, kopalnico, ribnikom itd., je izdelan iz izredno natančnosti ter vstavljen v ravno tako miniaturno naravno okolico. G. Golja bo ta graditve razstavil na »Mariborskem tednu«.

□ Več življenja nego smrti. Izkaz življenja in smrti za pretekli mesec julij kaže prirastek 20 mladih meščanov mariborskih. Toliko namreč presega število rojstev, ki jih je bilo 89 število smrtnih slučajev (69). Med novim prirastkom je 44 dečkov in 45 deklet, med umrlimi pa 38 moških in 31 žensk. Poročilo pa se je v juliju 29 parov.

□ Šoferska hiša brez šoferjev. V Klvniški ulici zgrajena občinska hiša nosi naslov »Šoferska hiša«, ker je bila namenjena za stanovanje nastavlencev mestnega avtobusnega podjetja. Kmalu bo pa ostalo samo še pri nazivu, ker so se že skoraj vsi šoferji izselili s svojimi družinami v druga stanovanja. Povišanje najemnine je namreč tako podražilo stanovanja v omenjenem posloppju, da nastavlenci z malo plačo ne zmorejo najemnine.

□ Šoferska hiša bo ostala brez šoferjev.

□ Dela na Aleksandrovi cesti končana. Včeraj so se zaključila tlakovalna dela na Aleksandrovi cesti pred pivovarno Union oziroma bila so radi bližajočega se Mariborskega tedna začasno prekinjena. S tlakovanjem je sedaj prišel gradbeni urad na Aleksandrovi od Carinske pošte naprej.

□ 88 novih podpor je podelil oziroma zvišal v petek zvečer mestni ubožni svet na svoji seji, ki ji je predsedoval mestni župan dr. Lipold. Skupni efekt teh podpor in zvišanj znaša letno 130.000 Din. Med drugimi se je zvišala podpora tudi najstarejši mariborski mestni ubogi 95letni Mariji Rojko in sicer od 150 na 200 Din. Več priložev se je tudi sprejelo v mestno oskrbovalnico. Mestni načelnik je podal poročilo o povečanju mestne oskrbnišnice, ki se bo predvidoma z novim letom povečala za 60 novih postelj ter bo lahko sprejela 150 oskrbovancev.

□ V Mariboru je zdravje doma. Na mestnem zdravstvenem uradu že dolgo niso imeli toliko lepega mira, kakor zadnje tedne. Nobena nalezljiva bolezen se ne pojavi. Edino tu in tam daje povod za uradno zdravstveno intervencijo kak pojav čena.

□ Zasebne zastavljalnice. V Mariboru imamo samo eno zastavljalnico, ki je v zasebnih rokah. V zadnjem času pa je opaziti veliko zanimanja za te vrste podjetja in prihodnji občinski svet bo moral razpravljati kar o dveh prošnjah za podelitev zastavljalniške koncesije. Torej je to nedvomno stvar, ki »nese«.

□ Prijavljencem. Vsi oni, ki so se prijavili za sodelovanje pri vzpizoritvah »Celjskih grofov na prostem, se obveščajo, da se vrši prva vaja na Rotovškem trgu drevi ob 20.

□ Prve lastovke... Te dni je prispelo v Maribor že več zastopnikov inozemskih sadnih izvoznikarjev, da na licu mesta prouče letošnje izgleda naše sadne trgovine. Zanimanje, ki ga kaže inozemstvo že sedaj za našo sadno letino, je dobro obetajoče znamenje.

□ V Betnavskem ribniku kopanje prepovedano. Ze pred leti je bila izdana od oblasti prepoved kopanja v Betnavskem ribniku, kasneje pa se je stvar pozabila. Radi pogostih smrtnih nesreč, ki se v ribniku dogajajo, pa je izdala varnostna oblast ponovno prepoved kopanja v ribniku. Zlasti zadnja tragična nesreča, ki je zahtevala življenje nadebnega mladega Jaka iz Mislinja, je dala pobudo za strogo izvrševanje naredbenice o prepovedi.

□ Ugodnosti upokoencev. Društvo državnih upokoencev in upokoencev v Mariboru je pridobilo za svoje člane naslednje ugodnosti: urar in optik Fehrenbachov naslednik Vidovič v Gosposki 26 popravila 10%, novo 12% popusta; odvnetnik dr. Šneider, Aleksandrova c. 28 in dr. Vauhnik Aleksandrova 3 10%; krojač Avberšek, Masarykova c. 24 15%; klobučar in modistinja Kvas, Aleksandrova c. 32 novo 10%, popravila 5%; čevljarstvo Brzopotila Gregore, Taborska 22 in Glavni trg 18 do 100 Din 5%, nad 100 Din in popravila 10%. Mesar Fidler, stojnica Glavni trg 10%; Tiskarna in knjigarna sv. Cirila, Koroska c. Aleksandrova c. 6 in Kralja Petra trg 4 10%. Kopalšča in zdravilišča: Krapinski toplice, Dobrna, Rogasča Slatina, Slatina Radenci in Varaždinske toplice od 1. septembra do 16. junija 50%. Informacije v tajništvo, Vrbanova ul. 59.

□ Priprave za kongres plinar in vodnar so v polnem teku. Zlasti mariborska mestna plinarska se je temeljito pripravila z obnovitvijo in olepšavo svojih objektov. V oči pade zlasti novo prebarvani

špirit, ki se meša v industrijske svrhe, zbirčna in mašna vina in vina prevžikarjev; množina mašnega vina se določi posebej za vsako župnjo sporazumno. Znižano davščino na špirit plačajo lekarne od vsakega litra brez ozira na alkoholni odstotek 3 Din, isto ugodnost uživajo za polovično količino drogerije. Založne kleti se ne priznavajo. Gostilničarji plačajo davek od vina od soda, ki se stavi pod pipo. Izpremenjene so: tržnina, ki se v glavnem pobira kakor leta 1932, za voz sena pa se plača 10 Din, za voz slame, repe, zelja, krompirja 15 Din. Plovšina se zniža od 25 na 20 Din, od 12.50 na 10 in od 75 na 60 Din. Davščina na vozila kakor l. 1932 z izpremembo, da znaša ista za osebnih avtomobile za vsakeh začetih 50 kg čiste teže 50 Din in za motocikle s priklopnim vozom ali brez njega od vsakeh začetih 10 kg čiste teže 15 Din.

veliki plinovnik, ki se blesti s svojo živordečo barvo ter udarja v oči s svojim velikanskim belim napisom »kuhajte s plinom«. Kongres se bo vršil v dneh 4., 5. in 6. avgusta ter bo po dosedanjih prijavah sodeč eden največjih. Tako pride iz Prage tamošnji mestni podžupan in šest strokovnjakov, Varšava pošlje dva delegata, mesto Dunaj 15, zastopana pa bodo tudi druga avstrijska, češkoslovaška in poljska podjetja ter naravno vsa jugoslovanska. Na kongresu se bodo reševala nekatera važna vprašanja, tičeča se skupnih interesov vseh jugoslovanskih plinar in vodnar.

□ Tombola invalidov se bo vršila dne 3. septembra t. l. Zastopniki invalidskega združenja v Mariboru so pričeli te dni z obiskavanjem trgovcev in podjetnikov ter zbiranjem daril. Ker je na menjen doprinos prireditve v dobrodelne svrhe, se bo dobro sree Maribora gotovo odzvalo njihovi prošnji.

□ Nove ceste... V mestnem območju se je pokazala potreba po nekaterih novih cestnih zvezah, tako v magdalenskem predmestju v okolici delavske kolonije, kjer rastejo iz tal nove hiše, ki nimajo še prave cestne zveze na mestno cestno omrežje in v koroskem predmestju, kjer je podaljšek Smetanova že v gradnji. O tem vprašanju bo sklepal prihodnji občinski svet ter bo določil nove kredite, ki so potrebni za omenjena dela.

□ Ker so vzeli puško orožniku... Do krvavega dogodka, ki je razburil vso okolico, je prišlo v nedeljo popoldne v Spodnjem Dupleku. V tamošnji gostilni je popivala gruča fantov, ki se je sporekla s službojočim orožnikom od Sv. Barbare v Slov. goricah. Prišlo je celo do spopada, ki se je usodno končal. Fantje so orožniku odvzeli puško, on pa je zgrabil za samokres ter oddal več strelcev v gručo. Slučajno se je nahajal v bližini takrat 59 letni mali posestnik Josip Postrad in Spod. Dupleka ter motril prizor. Kroga ga je zadel v trebuh, da se je zgrudil na mestu. Drugi strel je prebil njegovo 25 letnemu sinu Josipu nogo. Oba ranjenca so na vozu prepeljali v mariborsko bolnišnico. Sin se je po obvezanju rane vrnil domov, očeta pa so morali operirati. Kroga mu je prebila na sedem meseh črevesje, vendar je upati, da bo ostal pri življenju.

Celje

□ Iz celjskih odvetniških krogov. G. Mirko Hočevar je bil vpisan v imenik odvetniške zbornice in Ljubljani in je otvoril svojo pisarno v Razlagovi ulici štev. 3.

□ Umrla je v celjski bolnišnici Pečnik Eli-zabeta, 66 let, dninarica, s Smartnega ob Paki. N. v m. p.

□ Steklarji bodo zborovali. Združenje steklarjev v Celju bo imelo na praznik, dne 15. avgusta ob 8 predpoldne v hotelu »Pošta« svoj redni letni občni zbor.

□ Cvetlice so mu odnesli. V nedeljo v dopoldanskih urah je neznan tat odnesel raz okno stanovanja davčnega kontrolorja g. S. J. v hiši pokojniškega zavoda dve kaktiji, vredni okrog 150 dinarjev.

□ Nesreče. Terbovc Marija, 70-letna dninarica od Sv. Petra nad Laškim, je v soboto nakladala seno, pri tem je padla z voza in si zlomila ključnico. — 14-letna hči kočarja iz Orle vsila, se je v soboto vozila s kolesom proti Zaločam, med vožnjo je padla s kolesa in si zlomila desno roko. — Sinkar Franc, 30-letni gozdni čuvaj s posestva Marija Gradec, je v soboto padel v gozdu, pri padcu se je sprožil puška, kroga mu je šla skozi levo roko. — Gračner Jožef, 17 mesecev star sinček posestnika s Svetine, je padel v apno in si pri tem poškodoval oči. Vsi ponesrečenci se zdravijo v celjski javni bolnišnici.

□ Zobozdravnik dr. Stane Vrhovc ne ordinira do 16. avgusta.

□ Nedeljski nogomet. V nedeljo popoldan se je vršila na Glavni prijateljska nogometna tekma med vojaškim teamom 39. pešpolka in SK Celjem. Tekma je končala z rezultatom 5:3 (4:1) za vojaški team.

□ Kdo je neznan napadalec? V Komen-skega ulici se skriva že dalje časa po noči v nekem vrtu neznan moški. Prišlo je že že trikrat, da je nenadoma iz vrta skočil na kakega mimoidočega in ga podrl na tla, nato pa izginil. Prebivalstvo tega dela mesta prosi celjsko policijo, da bi večših v nočnih urah pogledala malo tudi na ta kraj, ker sicer si ljudje, ki morajo hoditi domov ponoči, ne upajo več na cesto.

□ Kmetje stražijo svoja polja. Kmetje, ki imajo svoje njive v najbližji celjski okolici, se pri-tožujejo, da bo letos pridelek bolj slab, to pa ne toliko zavoljo slabe letine, temveč zaradi tega, ker neznanj tatovi hodijo pridno ponoči ropat njihove prideleke. Zaradi tega so sklenili posestniki, da hočejo sami čuvati njive pred tatovi.

Novo mesto

Janko Matevž, užitar iz Bršljina, je bil prepeljan v bolnišnico usmiljenih bratov v Kandijo ves pretepen in poškodovan po glavi. Zlomljeno ima rebro na levi strani. Njegovo stanje je težko. Kdo ga je tako neusmiljeno zdelal, ni znano.

V nedeljo 27. avgusta bo na Trški gori božja služba za moše in fante novomeške dekanije. Slovenski obrednik se izvaja v kapiteljski cerkvi od 1. julija dalje. Prvi je bil obhajen v slovenskem jeziku g. Tomšič Jos., prva je bila po slovenskem obrednem jeziku slovesna pokopana g. Mikoličeva.

Radenci

Dnevnega »Slovenec« dobite v brezalkoholnih restavraciji A. Traun. Številka stane samo 1 Din. Segajte po »Slovenec«.

Sport

PROPOZICIJE

Prvenstva dravske banovine v grško-rimski rokborbi za leto 1933, ki se vrši v Mariboru dne 5. in 6. avgusta 1933.

Tekmuje se po pravilih I. A. W. F., v naslednjih kategorijah:

Bantam do 56 kg; Perolaha do 61 kg; Lahka do 66 kg; Welter do 72 kg; Srednja do 79 kg; Poluteška do 87 kg; Teška preko 87 kg.

Pravico do tekmovalstva v konkurenci imajo samo verificirani člani klubov JTAŠS-a in to s področja dravske banovine. Klubi iz drugih banovin se morejo udeležiti tekmovalstva samo izven konkurence. — Nastopa se v predpisanih dresih, v čevljih ali nogavicah. — Tehtanje se vrši eno uro pred tekmovalstvom. — Prijavnina po 10 Din za atleta ter se plača pri tehtanju. — Stroške potovanja in bivanja v Mariboru nosijo atleti, odnosno njih klubi. — Tekme se vršijo 5. in 6. avgusta na verandi pivovarne Union, vselej s pričetkom ob 20. Dne 5. avgusta se vrši pred tekmo tehtanje s pričetkom ob pol 19 na prostoru tekmovalstva. — Prvenstvo v posameznih kategorijah se prizna: tekmovalci, ki nima v svoji kategoriji nasprotnika, se placira, toda prvenstvo se mu ne prizna. Pri nastopu dvojice se prizna eno prvenstvo, pri treh atletih 2 prvenstveni mesti, pri 4 tekmovalcih tri mesta itd. — Darila prejmejo prvi trije zmagovalci. — Pri startu se je treba izkazati z verifikacijsko legitimacijo. — Prijave se sprejemajo do vključno 1. avgusta t. l. na naslov: SSK Maraton, Maribor, Aleksandrova cesta 6. — Te propozicije so odobrene od Jugoslovanske težko-atletске zveze. — SSK Maraton, Maribor.

NADALJEVANJE TABLE-TENIS TURNIRJA PRI ŠTIRNU

Ker je dež onemogočil odigranje finalnih partij, se bodo te odigrale danes ob 15. Vsi igrači, ki so se plasirali za finale, se pozivajo, da so sigurno ob 14.45 v Štirnovem kopalšču. Nadalje se pozivajo vsi igrači(ke) mixed-doubla in damskega singla, da so točno na mestu. Kogar ne bo, bo brezpogojno črtan. Po končanem tekmovalstvu, bo razdelitev daril.

LAHKO-ATLETSKI MITING GRAZ LJUBLJANA

V soboto in nedeljo, t. j. 5. in 6. avgusta t. l. e vrši v Ljubljani lahkoatletski dvomatch med graško in ljubljansko reprezentanco. V graških listih beremo o zadnjih skupnih treningih in se

Prof. Marija Štupca

Moja najljubša knjiga

Za mojega službovanja v Ljubljani me je odlična Ljubljanka zapletla v verski pogovor. Čudila se je, s koliko ljubeznijo se oklepajo nekatere duše osebe Jezusove. »Poznati je treba Jezusa, potem je pa lahko ljubiti Jezusa« — ji rečem. Nato me vpraša: »Katero knjigo naj čitam, da spoznam čim bolj Kristusa?« Moja najljubša knjiga — ji odgovorim — »je Mesija« ki jo spisal naš vladika dr. Jeglič. Izdala jo je Družba sv. Mohorja v letih 1914-15. »O te knjigi pa se nisem silila; ali mi jo hočete posodijti?« — me prosi. — »Dva zvezka sta in z radostjo ju boste čitala. Morebiti se Vam bo godilo kakor meni, ki sem se že vsako jutro veselila proste urice, ko se zopet zatopim v življenje Mesije. Duša Vaša bo bila žarke nebeskega solnce naših duš, ki je Kristu naš Odršenik.«

Po kratkih tednih mi gospa verne posojeni knjigi. S toplimi besedami se zahvaljuje za posvečene ure, ki jih je preživela ob njej. »To knjigo hočem imeti, naročila sem si jo že v krasni vezavi; ležala bo na naši salonski mizi.« — »Hvaležna sem Vam, gospa, za te besede; koliko jih je, ki segajo po tujih dragih knjigah, a biserov domače književnosti niti ne poznajo. Tak biser je Jegličev Mesija.«

Poznam krščansko družinico. Bolno mater imajo in dobre hčerke ji hočejo lajšati vsakodnevno trpljenje; zato čita sleherni dan zdej ta zdej eno kratko poglavje iz lepe knjige, S prvo nedeljo v adventu pride čisto na vrsto Jegličev Mesija. Uvod in tri poglavja služijo kakor nalašč kot priprava na Božič. Potem sledi nadaljevanje do Vel. noči ter konča o prazniku Rešnega Telesa. »Koliko tolažbe in notranje, tihega veselja prinaša ta zlata knjiga vsaki dan v naša srca!« naglašajo čisto vsi člani družine. Bolna mati pa je za letošnji jubilej naročila, da dobi knjigo »Mesija« lepo, nov ovitek.

Nestevilni hrepene biti navzoči pri biserni sv. maši ljubljanskega nadpastirja. Radi bi zrl v njegov očetoški obraz, radi se pogledali v njegovo milo oko — a ni jim dano. Ostati morajo doma. Ali si ne želite gledati v dušo in v srce našega slavljence.

Poiščite v svojih predalih prelepo knjigo: »Mesija«, pogledajte se v njo in gledali boste globoko v dušo in srce premilega jubilara-biseromašnika, ki ves živi za našega Gospoda Zveličarja sveta. In ko ste knjigo dočitali, porečete gotovo z menoj: Najljubša moja knjiga je dr. Jegličev »Mesija«.

Kamnik

Nezaželjeni koncerti. Znano je, da smo Kamničani veliki ljubitelji in oboževalci petja in zabav, takih koncertov, kakršne nam od časa do časa prirejajo v jutranjih urah od vinskih dubov razgrete družbe ponočnih pohajalcev, pa vendar ne prenesemo. V nedeljo zjutraj so že ob treh razgrajali po mestu in se spretno skrivali čuječemu očesu naših stražnikov ter klicali nase maščenjane meščanov, ki zdaj v zabavljanju niso prav nič izbirljni. Tudi letoviščarji nam ne bodo za tako zabavo posebno hvaležni.

»Sleherne« je dosegel povsod velik uspeh in zdaj ga pripravljajo tudi v Kamniku. Igralji ga bodo 13. in 15. avgusta pred župno cerkvijo na Suti. Igralci kamniških in okoliških odrov so prav radi priskočili na pomoč, da omogočijo dostojno vzpizoritev in ji zagotovijo popoln uspeh. Režijo vodi s priznano poštovanostjo g. J. Golob. »Sleherne« bo v Kamniku uprizarjen z vso originalno glasbeno spremljavo brez sprememb ali krajšanja. Pevski zbor, katerega sestavljajo pevci iz Kamnika, Stranj, Mekinj in Nevelj, bo uvečal akademik g. Avgust Cerar, godbo pa kapelnik g. Jan Ulman. Za uprizaritev vlada že zdaj razumljivo zanimanje.

Znamenje časa. Zadnočeno kinejo je postal danes že v podočelnih mestih nadomestilo za vse gledališke in druge kulturne prireditve. V današnjih časih, ko se toliko propagira in pridiga o nacijski zavesti na vseh koncih in krajih, je dobil tudi Kamnik to prepotrebno kulturno napravo, da bodo tudi naši zavedni meščani v polni meri deležni kulturnih dobrot hitlerjevske dežele.

Za zabavo tujcev in domačinov v poletnih večerih bo odslej vsako sredo in soboto zvečer na glavnem trgu promenadni koncert mestne godbe. Sobotni koncert je le izjemoma odpadel, ker je bila godba zadržana drugje.

stavi njihove reprezentance. Tudi ljubljanski atletli Ilirije in Primorja so se za to srečanje dobro pripravili. O naši postavi bomo poročali prihodnjič; zaenkrat samo apeliramo na sportno občinstvo, da obišče to zanimivo tekmovalstvo v čim večjem številu in tako podpre stremljenje naših vrlih lahko-atletov in tembolj, ker spada lahka atletika med najlepše sportne panoge.

MEDKLUBSKE KOLESARSKÉ DIRKE »LJUBLJANICE«

Iz Dobrunj se vrše v nedeljo, dne 6. avgusta skupno z gasilskim društvom iz Bizovika pri Ljubljani. Dirkalno se bo na progi Bizovik—Dev. Mar. v Polju—Zadobrova—St. Jakob—Domžale—Trojane—Celje in po isti progi nazaj, skupaj torej 160 kilometrov. To je proga za glavno skupino. Juniorji pa vozijo samo 75 km, in sicer po isti progi, vendar samo do Krašnje in nazaj. V glavni skupini dobe prvi trije nagrade, nadaljnji štirje pa kolajne. Pri juniorjih pa dobe prvi trije nagrade, nadaljnji trije pa kolajne. Dirke se prične za glavno skupino ob 10 dopoldne, za juniorje pa ob pol 13. Voz se po pravilniku Kolesarske zveze kraljevine Jugoslavije. Prijave s prijavnino 10 Din sprejema Pavel Smrehal, Bizovik 47.

PROPOZICIJA

za drž. prvenstvo kraljevine Jugoslavije Kolesarske zveze kraljevine Jugoslavije, za cestno drž. prvenstvo na 100 km, za skupino »B« in 50 km za skupino »C« (glavna in juniorska). Ta dirka se vrši pod pokroviteljstvom Kolesarske zveze kr. Jugoslavije, na dan 6. avg. na progi Zapršič—Kostanjevica—St. Jernej in nazaj, s ciljem v Zapršiču. — Pravico na štart imajo vsi dirkači, ki so včlanjeni v Zvezi in so v posesti verifikacije svoje podzveze. — Start je v Zapršiču pri kolodvoru. Glavna skupina štarta ob 7.30, juniorji pa ob 7.40. Nagrade za glavno skupino so 4 in 6 kolajn, a za juniorsko 5 kolajn. — Voz se po pravilniku Zvez in po cestno policijskem redu ter na lastno odgovornost in stroške. — Kolesa se lahko zamenjajo le, ako je prvo nerabno poškodovano. Voditelji in spremstvo se kaznuje z diskvalifikacijo. — Protest se ima vložiti eno uro po prvaku z pologom od 50 Din. — Štartnina znaša 10 Din. Prijave sprejema zvezni referent g. Josip Putnik, Zagreb, Cankarjeva ulica 12/III, najdlje do 4. avg. do 20 zvečer. Poznejše prijave se priznajo le, ako se založi dvakratni znesek.

Plui

Razpis službe. V dijaškem domu v Ptujtu sta razpisani mesti vodje in prefekta. Prošnje je vlagati na mestno nadlestvo v Ptujtu do 15. t. m. Za mesto vodje imajo prednost upokojeni profesorji ter taki kompetenti, ki so že delovali na enakih zavodih. Prefekt more biti le absolviran filozof, prednost imajo matematiki in tisti, ki so diplomski izpit že položili. Prošnji za mesto prefekta je priložiti tudi maturitetno izpisevalno. Prefekt ima celotno oskrbo za svojo osebo v zavodu, plača v denarju pa se določi dogovorno. Vodja ima v zavodu poleg celotne oskrbe tudi prosto družinsko stanovanje.

Vlom. V Veliki Varnici v Haložah je imel posestnik Jurij Dobnik preteklo noč nezaklenjen obisk. Nepridipravi so vlomili v njegovo vinsko klet in ga olajšali za polovnjak vina in sodeček žganja.

Naplavljeno truplo. Truplo nemškega dijaka Hermana Dietricha, ki je, kakor smo poročali — utonil 22. julija t. l. v Dravi pri Vurbergu, je Drava naplavila 27. julija t. l. pri Budnici nize Ptuja, odkoder so ga prenesli v mrtvašnico na pokopališču v Rogoznici. O tem so bili obveščeni njegovi v Draždanh (Dresden) živeči starši, ki so brzojavno zaprosili za prevoz trupla v Draždane. V to svrhu dospe v sredo 2. t. m. iz Draždanh v Ptuj posebni avto, ki prepelje zemeljske ostanke ponesrečenega dijaka v svojo domovino.

Ma'a Nedelja

Bojmo se, da bomo pri Vas, gospod urednik, ob kredit, ker od nas ni bilo skoro nič odziva na jubilejne svečanosti v Ljubljani. Daleč smo od srca Slovenije, zato je pri nas tista žila, po kateri prihaja sok za življenjske potrebe, to je denar, skoro suha. Reveni smo v tem oziru. Vendar pa bi se podobne jubilejne slavnosti, — seveda v malem, — gotovo udeležili v obilnem številu, če bi se srečano vršila v našem centru, to je pri Sv. Križu pri Ljutomeru. Morda pa le bo kaj iz te moke; upamo.

Posetil nas je nedavno naš odlični učenjak in strokovnjak za starine dr. Stele ter si ogledal naše znamenitosti, predvsem našo župno cerkev, ki je po svoji obliki precej komplicirana, naravnost zanimiva. Seveda bi mi imeli rajši manj komplicirano cerkev, a zato znatno večjo, ker v to ne gre niti četrtina župljanov. Kuršanski Ludvik se včasih bridko pritožuje zaradi stiske v cerkvi, kadar hodi s »kajfežem« po njej.

V zadnjem času so umrle tri osebe, med temi Alojzija Matjašič iz Bodislavec. Naj počivajo v miru!

Cesta skozi Kuršene je popravljena, le gramoza še manjka. Popravilo se je izvršilo na draganje g. Kšela, ki to cesto najbolj potrebuje. Bila je ob deževju res blatna, da si jo komaj pregazil. Najbolj potrebna pa je popravila cesta na pokopališče, saj jo rabijo vsi živi Malonedelčani, kadar nesejo oz. spremljajo mrtveca na pokopališče. Tukaj bi pač bil na mestu splošni kuluk. Kdo se bo prvi zgnil?

Nesreča ne počiva

Novo mesto, 31. julija.

Ivan Morser, posestnik v Blatniku pri Cermoniacah, je vozil s polja žito. Med vožnjo so se mu splašali konji, Morser je padel pod voz in si zlomil eno rebro. — Franc Murn iz Podturna pri Toplicah je podiral v gozdu smreke. Pri tem mu je padla smreka na desno nogo in mu jo zlomila. — Čigan Jože Brajdič se je mudil zvečer v šotoru. Prišlo je k njemu še par drugih cigánov, nič hudega slutečega Brajdiča je hipoma zadel strel v levo roko, po desni roki sta ga pa dva druga cigána pošteno obdelala. — K. A., akademik iz Novega mesta, se je peljal s kolesom k svojim sorodnikom. Medpotje je privozil do pekovskega vajenca, ki je nesel koš. Na opozorilo z zvoncec se je vajenec umaknil na desno, takoj pa je zopet skočil na levo in tako naravnost pod kolo. K. je padel in se močno poškodoval na levi roki. Vajenec je ostal nepoškodovan. Koso je klepal Janez Hrovatič; doma iz Dolja, občina Šmihel-Stopiče. Pri tem se je močno urezal v desno roko. — Vsi navedeni se zdravijo v bolnišnici usmiljenih bratov v Kandiji.

Odiseja ruskega izseljenca

Vtihatopil se je v Rusijo in pobegnil z vso družino

Stotisoči ruskih emigrantov zaman hrepenijo po domovini in svojih. Zato slikajo zdaj njih listi kot največji čudež potovanje preprostega nepismenega moža, ki je uresničil njegovo željo, da bi prišel domov.

Fedor Zapletni, zdaj 38 let star kmet na Podolskem, je bil leta 1920, kot prostovoljec pri beli konjenici z drugimi vred na umiku pred rdečimi internirani na Poljskem, kjer je »pet let gledal bodočo ženo«. Ko so bili ujetniki oproščeni, je zaslužil malo denarja, z njim plačal železnico do Varšave in se leta 1925, vpisal pri francoskem konzulu v tujsko legijo. Kam je hotel? V Afriki je postal trobentač in potem narednik. Bil je ranjen in odlikovan. Ko je leta 1931, doslužil svoj rok in je bil vnovič prost, je imel že 18.000 frankov prihrankov, ker je štedil. Poslal je 4000 fr. ženi in materi v rojstno Karpovko blizu Mohileva, ker sta tožili, da nič nimata.

Potem je prišel na kmete za hlapca, v enem letu naložil v hranilnico že 3500 fr. ter sklenil obiskati svoje, ki jih ni videl že 12 let. Ko se je prepiral, da ne bo dobil potnega lista, je zamenjal franka za dolarje. S 585 dolarji v žepu je kupil listek do Krakova in prišel v obmejno Voločinsko v Galiciji. Tu se je preoblekel v čunje in spravil svojo prtljago pri prvem kmetu. Še poprej si je pustil rasti lase in brado, da bi prav prismojeno izgledal. Šestnajst dni je čakal v lanskem oktobru, da bi zmrazil obmejna reka Zbruč, a ledu ni bilo. Zapletni je sklenil tvegati življenje. S palico v roki, umazan in šepajoč, je odšel na most, ki so ga stražili na eni strani Poljaki in na drugi boljševiki. Izdajal se je za mutca, kazal s prsti roge nad glavo in mahal z roko namesto repa, češ da mu je pobegnila krava čez mejo. Poljaki in potem boljševiki so se mu smejali in dovolili prehod. Zapletni je prehodil 25 km do Kameneva in si za en dolar kupil listek do Mohileva. Povedal je blagajniku, da mu je poslal denar brat iz Amerike. Od Mohileva je imel samo 3 km do rojstne vasi.

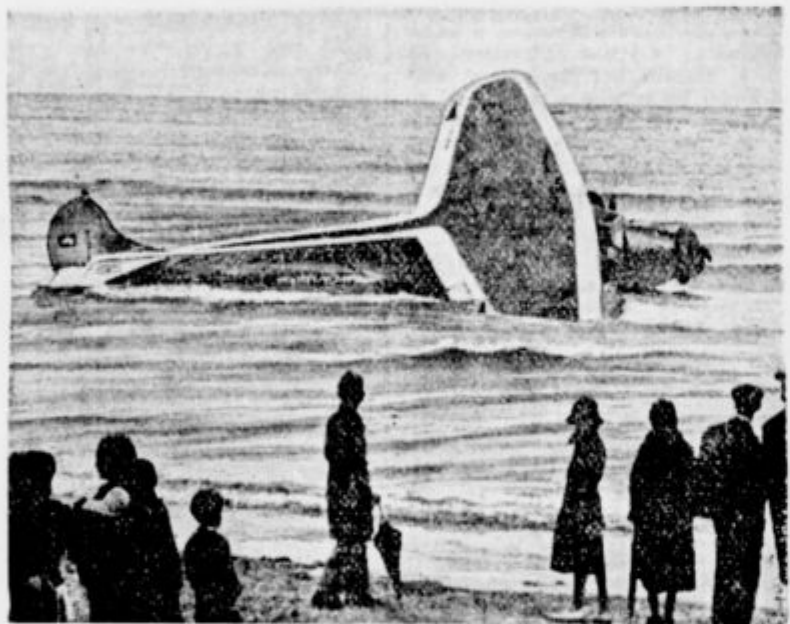
Našel je povsod ubožstvo in zaprte trgovine. Njegova hiša, ki je nekoč redila 8 konj in do 20 krav, je imela samo eno tele in enega konjička. Mati ni spoznala sina, ko je ta potkal na okno. Smatrala ga je za berača in mu natočila pijače. Tudi sin se je čudil, kako stara in revna je nje-

gova mati. Jedel je in molčal. Ko je vstopila žena, jo je takoj spoznal: »Imela je znamenje za ušesom.« Toda njegova sestra, nekdanje malo dekletce, se je spremenila v zastavno mladenko. Zda je povedal, kdo je, a mati mu ni hotela verjeti. Žena ga je spoznala kot prva. Po splošnem jok in smehu so vsi sklenili, da se mora gost skrivati pred oblastjo. Osem dni pozneje so doživeli hišno preiskavo. Vojaki so vprašali po beraču. Zapletni se je zakopal v sneg na vrtu, kamor je pobegnil skozi okno. To je bilo na veliko noč. Soseska je morala izdati, da se je vrnil nekdanji vragolovec.

Mati je prigovarjala sinu, da bi pobegnil, preden bo ustreljen. A sin jo je pregovoril, naj se mu pridruži. Ženske so prodale živino, vzeli nedeljsko obleko in odšli ponoči proti meji. Zapletni, ki se je odpeljal sam z želenico, in sicer po ovinkih, je mislil za slovo zažgati hišo, končno je sklenil, da bi bilo to prenevarno. Na obmejni postaji so se zopet srečali, po grmovju pritaval do Zbruča in ga prebrodili. Na Poljskem jih je zapeljal prvi kmet do hiše, kjer je imel Zapletni svoj kovčg. Kmet je zaklal za begunce dva piščanca, naredil štruklje s sirom in kupil steklenico žganja. Begunke so se čudile temu razkošju, ker so dolga leta jedli samo zeljnatu juho in črni kruh. Po prisrčnem slovesu je Zapletni podaril gospodinji za spomin en dolar in se z družino odpeljal do Gdanska. Tu se je obrnil in preoblekel ter šel na prvi francoski parnik. Pokazal je kapitanu afriško izkaznico in pojasnil, da ne more dobiti potnih listov. Kapitan je računal za prevoz do Havrea s prehrano vred samo 850 frankov za vso četvrtico.

V Havreu na vojnem uradu je prejel Zapletni 500 frankov podpore kot upokojen vojak. Begunke so prejele začasne izkaznice. Nato so vsi odšli v Cantales k staremu gospodarju, kjer je postal Zapletni zopet hlapec, dočim so prišle ženske molzti krave in delali na polju. Gospodar, monsieur Reboison, je oprostil junakovo mater vsakega dela.

Tako je opravil Zapletni svoje nevarno potovanje. Imel je srečo, ker ni zaupal nobenemu vodniku ali posredovalcu. »Če boste v dnevnikih pisali o meni,« je zaključil, »ne pozabite pripomniti, da nisem imel nikakega strahu pred boljševiki. Imel sem več opravkov z Arabci v Afriki. Skoro dve leti sem ležal v bolnišnici, ko so mi prestrelili pleče iz zasede. Ka jbi se bal stari legionar pred boljševiki.« Mati je dodala: »Napišite še, da je postal zelo pameten. Ko je bil deček, smo ga vsi imeli za bedaka. A kako lepo se je naučil francosčine, ko se je boril v Afriki iz divjaki!«

Avstralski letalec Ulm se je v Pontmarnocku na Irskem dvignil s 4 osebami, da bi preletel Ocean. Letalo se je ponesrečilo in padlo v morje. Posadka je bila precej ranjena.

Hroščev nikar perutnini!

Francosko poljedelarsko ministrstvo je izračunalo, da so naredili lani hrošči za 300 milijonov frankov škodo. Letos bo ta škoda še večja, ker so nastopili po majskih še junjski hrošči. Ministrstvo poziva kmetovalce na boj z ogrci, ki uničujejo v teku triletnega podzemeljskega življenja korenice krompirja in sladkorne pese. Ujete samice hroščev je treba sežgati ali opariti. Kmetje, ki jih enostavno zakopajo na gnojšču, ne vedo, da bodo oživela vsa jajčeca, kar pomeni 25–30 ličink na vsako samico. Entomološki oddelek kmetijskega ministrstva je ugotovil v nasprotju s starejšimi nazori, da ne kaže polagati hroščev in ogrcev perutnini. Jajca pridobivajo po tej hrani zopni okus in povzročijo nevarno obolenje na jetrih pri ljudeh.

Uspeh poljskega tenorista

Angleži so izdali film pod naslovom »Be Mine Tonight«, v katerem ima poljski tenorist Jan Kiepura vodilno vlogo. Ameriški filmski trust ni hotel splošno prevzeti filma, da bi ga predvajali v Ameriki, češ da je Jan Kiepura premalo znana »zvezdica« in da je verjetnost, da bi bil film uspel, zelo majhna. Lastnik nekega ameriškega kinematografa je sam na svojo roko prevzel film in ga dal razvijati. Uspeh je bil izredno dober. Američani so priznali, da je to eden najboljših angleških filmov in tenorista Jana Kiepuro so povabili v Hollywood, da bi tam igral. Ze v jeseni bo igral v filmu »Blossom Time«.

Samo še en mesec ie čas

Prišel se je finale za Davisovo čašo. V ozadju igrišče v Parizu, okoli moštvi, ki se bosta borila za čašo. Od leve Francozi Merlin, Brugnon, Cochet in Borotra; nadalje Lee, Austin, Hughes in Perry. V finalu so zmagali Angleži s 3:2 in Davisova čaša bo romala na Angleško.

Meka velike angleške lože

Angleška velika loža United Grand Lodge of England je te dni v Londonu odprla novo palačo za svoje člane. Prostožidarski obred je vodil Duke of Connaught. Palača naj bi bila spomenik »masonskemu miru« in stoji v ulici Great Queen. Londonska poročila pravijo, da je to ena najlepših palač v Londonu. Priprave za zidanje tega prostožidarskega svetišča so se pričele 27. junija 1919, to je pred podpisom versailleke mirovne pogodbe. Takrat so masoni sklenili, da morajo nabrati en milijon funtov za ta spomenik masonskega miru. V resnici so ta znesek tudi nabrali po svojih ložah. Ime tistega prostožidarja, ki je daroval najmanj 10 funtov, so vklesali v spominsko ploščo na stavbi. K odkritju spomenika so prišli prostožidarji iz vseh angleških kolonij. Slavnostno zborovanje se je izvršilo v dvorani Albert Hall, v kateri se je zbralo 9000 prostožidarjev. V tem poslopu je tudi prostožidarsko svetišče, nadalje je ob straneh velikega hodnika razdeljenih 19 lož, v katerih je prostora za 50 do 500 ljudi. Za uradništvo so posebej prostori, nadalje je v palači knjižnica, muzej, čitalnica in sprejemne sobe za obiskovalce. Kakor že rečeno, je izvršil otvoritveni obred Duke of Connaught, ki je star 84 let. Po obredu je šel od lože do lože in pozdravil navzoče z besedami: »Bog vas blagoslovi — God bless you«. Iz Londona poročajo, da bo to »svetišče« nekaka meka za vse prostožidarje, ki so podrejeni veliki angleški loži. Naj opomnimo, da ni angleška velika loža tako proticerkvena kakor so druge evropske.

V IV. stoletju so bili Slovani na Slovaškem

V občini Varina na Slovaškem so delavci našli bodalo, ki je krasno izdelano in ki je bilo napravljeno že v četrtem ali petem stoletju po Kristusu. Na mesto je prišel slovaški arheolog Budaj, ki je nadaljeval raziskovanje. Odkril je 40 dobro ohranjenih grobov. Tudi iz teh starodavnih časov ti grobovi dokazujejo, da so bili tam že v tistem času Slovani.

Kdo se elegantneje smeje?

Žena: »Naša Anica bi se morala vendar poročiti.«
Mož: »Le pusti jo, naj čaka, dokler ne pride pravi.«
Žena: »Da, da, toda jaz tega nisem storila.«

Policija v mestu Gravesendu pri Londonu je preskrbljena s fotografskimi aparati, da takoj fotografira nesrečo na ulici. Fotografija je izredne važnosti za sodišče, ko mora ugotoviti, kdo je zakrivil nesrečo. Mestno upravo vprašanje krivde toliko bolj zanima, ker hoče prometna sredstva in prometne signalizacije čim bolj izpopolniti.

Z revolverjem proti nemškemu letalu

V četrtek so se pojavila nad Solnogradom dopoldne najprej štiri nemška letala in četrtr ure za tem zopet tri nemška letala. Letala so metala nad mesto letake, ki pozivajo prebivalstvo na boj kot avstrijske davčne uprave, češ, naj ne plačuje več davkov. Prva štiri letala so se oddaljila v smeri proti Reichentalu. Letala so tako nizko, da so lahko prebivalci zaznali njihove številke: D 2425, D 3436, D 2435 in D 4485. Avstrijsko poslaništvo v Berlinu je odločno protestiralo proti nemški drznosti. Krščanski socialni starešina Reiner se je tako razburil, da je prišel s strehe svojega stanovanja streljati z revolverjem proti letalom.

V Leydenu na Holandskem ej izbruhnil požar, ki je uničil katoliško cerkev, staro okoli 100 let. Cerkev je bila posvečena sv. Petru.

„Nemški kristjani“ so pogani

Zupnik Müller, bodoči državni škof »nemških kristjanov«, je imel na nemške dijake v Heidelbergu nagovor. Izjavil je, da se je javila te dni pri njem deputacija ameriških duhovnikov, ki so posredovali, da bi se preganjanje Židov v Nemčiji prenehalo. Müller jim je dejal, da v inozemstvu v tem pogledu pretiravajo. Na vsak način, je dodal Müller, mora krščanstvo voditi proti židovstvu najostrejši boj, kajti ni večjega nasprotstva, kakor je med Kristusom in židovstvom.

★

Učiteljica: Zdaj sem vam razložila s pomočjo prilik, kaj pomeni beseda »odgovornost«. Povejte mi torej sami kak primer.

Pepček: Že vem, gospodična. Vse gumbe na hlačah sem že zgubil razen enega. Ta nosi torej zdaj vso odgovornost.

MALI OGLASI

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglaš Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglaš Din 10.—. Mali oglaš se plačuje tako pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonjska, 3 mm visoka petitna vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Izučen trgovec
sprichevali in garancijo za trgovino z mešaním blagom išče mesta na deželi ali v mestu. Cenjene ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro »Brezposelnost« št. 8746. (a)

Gospodična

gre v službo kasirke, servirke itd. ali karsikoli in kjerkoli. Minka Zagorjeva, Kočevje 239, pri Mavrin. (a)

Dekle

staro 40—50 let, zdravo, želi mesto hišnice v Ljubljani. — Nastopi takoj ali pozneje. — Ponudbe pod »Genoveva« št. 8782 na upravo »Slovenca«. (a)

Službodobe

Brezposelnemu
teracerju nudim nekoliko zaslužka. Ponudbe na upr. »Slov.« pod »Brezposelnost« št. 8289. (b)

Samostojno služkinjo
za vse (dobra kuharica), srednje starosti (od 30 do 40 let), se sprejme za 15. avgust ali 1. septembra. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 8757.

Pouk

Strojepisni pouk
se vrši med počitnicami vsak dan od 6. do 9. ure zvečer. Začetek 3. avgusta. Vpisovanje od 1. avgusta in dalje vsak dan od 6. do pol 8. zvečer. Tečaj za začetnike in izveščance. Solnina znižana. — Christofor učni zavod, Ljubljana, Domo-branska cesta 15. (u)

Razno

Dosmrtno oskrbo
dobi ženska pri uradniški družini na deželi, v trgu, ki poseduje hranilno knjižico in malo gotovine. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro »Drugi dom« št. 8748. (r)

Vajenci

Učenko
pridno in pošteno, iščem za v trgovino. — Alojzij Beretič, trg. z mešaním blagom, Šmarjeta pri Novem mestu. (v)

Stanovanja

IŠČEJO:
Stanovanje
eno- ali dvosobno s pritliklinami išče mirna družina treh oseb za november ali preje. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Točen plačnik«. (c)

4 članska družina
žel. uradnika išče stanovanje 2 sob ali 1 s kabinom in pritliklinami za september ali oktober. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 8721. (c)

ODDAJO:
Stanovanje
štirisobno, komfortno, se ceno odda od avgusta do konca oktobra mirni in solidni stranki. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 8527. (c)

Stanovanje
soba in kuhinja, se odda za takoj ali 15. avgustom. Mala čolnarska 4. c

Trisobno stanovanje
s kopalnico, pritliklinami in event. delom vrta, takoj oddam. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 8787. (c)

Komfortno stanovanje
v Dalmatinovi ulici se odda.

Tam se oddajo tudi pisarniški prostori. — Izve se v upr. »Slovenca« pod št. 8127.

Sobica
se prav poceni takoj odda. Ilirska 17, podprilidje. (s)

Gospodična
se sprejme kot sostanovalka k samostojni ženski. Poizve se Ciglarjeva ulica 14, Udmat. (s)

Čisto sobo
lepo, solidna cena, iščem za svojega sina v bližini hotela »Union«. Ponudbe na hotel »Skoberne«, Celje. (s)

Soba s štedilnikom
se išče v sredini mesta. Naslov v upravi »Slov.« na Koroški cesti 1. (s)

Vnajem

Lokal in prazno sobo
skupno ali posamezno — odda Prelesnik, Janševa. (v)

Trgovski lokal
z opremo, stanovanjem, elektriko in pritliklinami, v trgu na promet. kraju ob banovinski cesti blizu postaje, se odda v najem. Posebno pripravno za začetnika (-co). Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Prometna točka« 8651. n

Lokal
na prometni točki, primeren za krojača ali frizerja, oddam. — Poizve se: Strelška ulica 22. (n)

Posestva

Stavbna parcela
1400 m² v bližini Bohinjskega jezera se ugodno proda. — Kmetijsko društvo. Stara Fužina, Bohinj. (p)

Gostilna
vpeljana na prometnem mestu poleg tržnice, se vsled bolezni proda. Potrebno 35.000 D. Zagreb, Pejačevićev trg 3, poleg Illice. (p)

Novo hišo
z 2 stanovanji, elektriko, prodam. Podutik 33. (p)

Stavbno parcelo
do 500 m² v St. Vidu — kupim. Ponudbe na upr. »Slovenca« pod »Hranilna knjižica« 8789. (p)

Kupimo

Upravni odbor
Oražnovega dijaškega doma v Ljubljani razpisuje dobavko 43 m³ drv (40 m³ bukavih, 3 m³ mehkih). — Pogoji so na vpogled pri hišniku O. D. D. v Wolfovi ulici 12. (k)

Vankovratno

zlato kupnje
po najvišjih cenah
CERNE, juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

ČEVLJI

**KONEC SEZONE
CENENA PRODAJA**

Samo kdor hoče varčevati naj kupi sedaj!

Velika izbira posebno lahkih letnih čevljev

Platneni čevlji

Platneni čevlji za dame, z zaponko, razne barve, kuba-peta, ostanki . . . Din **25**—

Platneni čevlji za dame, razne kombinacije, kuba ali francoska peta . . . Din **45**—

Tenis čevlji, belo platno, za dame in gospode prima Din **45**—

Beli damski čevlji iz surovega platna z barvano kombinacijo, kuba-peta. Najmodernejši poletni čevlji Din **98**—

Moški polčevlji, beli ali sivi . . . Din **98**—

Platneni čevlji na vez, beli ali sivi, s podplati iz pravega krep-gumija, lahki in udobni

veličine 24/27, 28/34, 35/41, 42/46
Din 24— 28— 34— 40—

Opanke

Vrsta 90-781
Opanke, za dame, bele ali druge barve, kuba-peta Din **75**—

Vrsta 90-770
Opanke za dame, z barvano kombinacijo, kuba-peta . . . Din **85**—

Vrsta 90-782
Opanke za dame, krasne kombinacije, kuba-peta, prej Din 125—, sedaj Din **98**—

Damski čevlji

Pums, beli nubuk z lakom, franc. peta, prima . . . Din **145**—

Čevlji z zaponko na vez, beli nubuk z lakom ali z reptil imitacijo . . . Din **145**—

Isti z rujavim usnjem in kuba-peto . . . Din **145**—

Samo kratek čas

od 1. avgusta 1933

Sandaleti

Poletni sandaleti, rujavi z zaponko, prima podplati

Telik. 23/25, 26/28, 29/30, 31/35, 36/40, 41/46
Din 45— 55— 65— 75— 95— 125—

Vrsta 56-590
Rujavi sandaleti na vez s prima podplati,

Telik. 23/25, 26/28, 29/30, 31/35, 36/40, 41/46
Din 45— 65— 75— 85— 95— 125—

Posebno ceneno

Platneni čevlji z gumijastimi podplati, v vseh velikostih in raznih barvah

Din 28—, 24—, 20—, 15—, Čevlji z zaponko, v raznih barvah, s kuba- ali franc. peto samo Din 65— in 95—

Humanik

LIUBLJANA, Tyrševa c. 1a (Petovia)
MARIBOR, Gosposka ul. 17
CELJE, Aleksandrova c. 1

Strešno opeko

zarezo, rabljeno, kupim 400 kom. — Blas Franc, Zaloška cesta 128. (k)

Prodamo

Nočavice, rokavice
in pletenine Vam audi v veliki zbir: oauogodne in naiceneie tvrdka Karl Prelog Ljubljana, Zidovska ulica in Stari trg (l)

Marelice

6 Din, breskve 5 Din, hruške 4 Din kilogram, razpošilja povzetno Postržin, Krško. (l)

Modna konfekcija!

Najboljši nakupi A Prešker Ljubljana Sv. Petra cesta 14 (l)

7 vel. izložbenih oken
kompletnih z roleti, ugodno naprodaj. Karl Prelog, Ljubljana, Gosposka 3. (l)

Jabolka

kisla, debela, kg 3.50 Din, hruške, zbrane, kg 3.25 Din. Košare 35 kg franko brzovozno razpošilja: G. Drechsler, Tuzla. (l)

Redka prilika

za boljše gospode, za okrasitev stanovanja: Imam naprodaj 4 komade staro-japonskih, umetno izdelanih originalnih bronastih figur (dve materi z otroci ca. 100 cm visoke, 1 japonski nosač in 1 ribič), ocenjeno po gosp. prof. K. (profesor umetnostne akademije v Zagrebu) na 60.000 Din. — Radi preselitve prodam za polovično ceno. Resni reflektanti naj se obrnejo na gospodično: Ivko Milčević, pri Srpski privredni banki, Zagreb, Illica 7.

Vino

dobro (bizelsko), lanskó, 40 hl ugodno prodam. Postržin, Krško. (l)

Zbirka znamk

zelo lepa, lepo urejena, Evropa in prekoceanecke države, se radi izselitve proda. Resni reflektanti dobe naslov v upravi »Slovenca« pod št. 8719.

Prodám

otomano, odeje, blazine, mizo, zložljivo, mizo za rože, železno peč, karnise, slike, nekaj moške obleke in čevljev itd. — Medvedova cesta št. 22, Šiška. (l)

Obrt

Za potovanje

kovčge, torbice, denarice, nahrbtnike itd. Velika izbira - znižane cene — priporoča

Ivan Kravos, Maribor, Aleksandrova ul. 13

Mlinarji!

Rz. prosu. ajdo in jetmen kupite najceneje pri A. VOLK, LJUBLJANA Veletrgovina žita in moka Redljeva cesta 24

DRVA IN PREMOG

pri IV. Schumi Dolenjska cesta Telefon št. 2951

Čitajte in širite »Slovenca«!

Mariborski teden

od 5. do 15. avgusta 1933!

Pomembne razstave! Gledališko dramske predstave na slikovitem Rotovškem trgu pred staroslavnim rotovžem!

Od 5. do 15. avgusta t. l. vsi v Maribor!

Zahvala

Vsem, ki so z nami čustvovali in izrekli ustna ali pismena sožalja, ko nas je tako nenadoma zapustil naš nepozabni brat, bratranec, svak in stric, prečastiti gospod

Jožef Juvanec

župnik in dekan cerkniški.

izrekamo najlepšo zahvalo. Posebno globoko in vdano se zahvaljujemo prevzvišenemu gosp. škofu dr. Gregoriju Rožmanu, ki je vodil pogrebno svečanost, gospodu arhidijakonu dr. Fr. Kimovcu za cerkveni žalni govor in sv. mašo in vsem številnim gg. duhovnim sobratom rajnega.

Iskreno zahvalo dolgujemo vsem udeležencem pogreba: g. sreskemu načelniku dr. Gregorinu, g. podpredsedniku okrožnega sodišča A. Mladiču, g. cerkniškemu sodnemu predstojniku dr. Brelihu z vsem svojim uradništvom, g. notarju P. Maležiču, g. banovinskemu zdravniku dr. Pušenjaku, g. obmejnemu komisarju Djedjeliču, g. poveljniku obmejne čete kap. Boškoviču, g. poveljniku vojnega voda podporočniku Kesiču, gg. zastopnikom občin Cerknica, Begunje, Borovnica, Planina, Rakek in Sv. Vid, gosp. cerkniškemu šolskemu upravitelju Hladniku za gniljiv poslovilni govor ob grobu, številnim gg. pevcem za ubrane žalostinke pred župniščem, v cerkvi in na pokopališču, cenjenemu učitelstvu in šolski mladini iz Cerknice, Begunje, Grahovega in Rakeka, gasilec iz Cerknice, Dolenje vasi, Jezera in Rakeka, cerkniški gasilski godbi za žalne koračnice, vsem cerkvenim organizacijam z zastavami in vsemu mnogobrojnemu občinstvu.

V Cerknici, dne 31. julija 1933.

Žalujoči ostali.

Prehodna doba deklice

je med 12 in 17 letom,

to je doba, ko mora vsaka deklica imeti zdravo kri, zdrave in močne žilce ter izvrsten apetit.

TO DA:

Energina

za krepitev krvi, živcev in apetita.

»ENERGIN« se dobi v vseh lekarnah, 1 steklenica ½ litra Din 35.—. Po pošti pošlje LABORATORIJ »ALGA« - SUSAK 3 velike steklenice Din 110.—, 6 velikih steklenic Din 220.— in 1 gratis, 12 velikih steklenic Din 440.— in 2 gratis.

(odobreno po Min. soc. politike in narod. zdravlja S. Br. 3787 od 23. marca 1932)

Naznanjamo žalostno vest, da nas je danes 31. julija nenadoma zapustil naš ljubljani soprog, oče, brat in ded, gospod

Emerik Malaverh

višji inšpektor drž. žel. v pokoju.

K večnemu počitku ga bomo spremili v sredo 2. avgusta ob 17 iz hiše žalosti, Dalmatinova ulica 7, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 31. julija 1933.

ŽALUJOČI OSTALI.